

AINEVALDKOND „KUNSTIAINED“

ÜLDPÄDEVUSTE KUJUNDAMINE MUUSIKAÕPETUSES

Väärtuspädevus:

Muusikaõpetuses nagu ka kõikides teistes õppeainetes on oma roll õppekavas nimetatud üldpädevuste arendamisel ja kujundamisel.

Muusikaõpetuses tõuseb eelkõige esile väärtuspädevus, mis kujuneb nii muusikakultuuri ja kultuuripärandi tutvustamise kui ka omandamise kaudu. Kultuuriloo õppimine avardab õpilase silmaringi, aitab omandada edaspidiseks iseseisvaks eluks vajalikke teadmisi, oskusi ja kogemusi, loob seoseid nii erinevate õppeainete kui ka inimelu erinevate valdkondade vahel, kasvatab ja arendab huvi ja armastust muusika ja kunsti vastu.

Enesemääratluspädevus, ettevõtlikkus-ja sotsiaalne pädevus:

Muusikat saab õpetada ainult muusika kaudu, seetõttu on muusikaõpetuses väga oluline anda võimalus loometegevuseks ja praktiliseks musitseerimiseks. Nende tegevuste kaudu õpib õpilane tundma ja hindama ennast, oma võimeid ja rolli kollektiivis, mis on oluline esemääratluspädevuse arengus ning sellele toetudes areneb koostööoskus ja oskus hinnata kaasõpilasi ja nende töid. Osalemine koorilaulus, ühislaulmine klassis, erinevate ülesannete täitmine rühmatöona.

Õpipädevus:

Toetub praktilisele musitseerimisele, mille käigus areneb oskus analüüsida ja hinnata enda ja teiste muusikalisi tegevusi, teadmisi ja oskusi. Erinevate muusikaliste tegevuste käigus, näiteks muusikainstrumentide mänguvõtete, muusikalise kirjaoskuse või noodilugemisoskuse omandamine, kujundatakse oskusi, mis on aluseks elukestva muusikaharrastuse tekkele.

Matemaatikapädevus:

Matemaatikapädevuse kujundamist toetavad õppetegevused ja ülesanded, mis on seotud loogilise mõtlemise arendamisega. Kuuldud muusika analüüsimine ja oma arvamuse või

hinnangu põhjendamine; erinevates muusikalistes tegevustes (omalooming, pillimäng) loogiliste lahenduste leidmine.

LÕIMING teiste valdkonnapädevuste ja ainevaldkondadega:

Muusika õppeaine kuulub kunstiainete valdkonda, mille moodustavad muusika ja kunst. Ühiseks eesmärgiks kunstiainete õpetamisel on teadmiste ja oskuste rakendamine praktiliste tegevuste kaudu – loovuse ja õpioskuste arendamine. Nii muusikas kui ka kunstis pööratakse tähelepanu infotehnoloogia ja meedia loodud virtuaalse keskkonna käsitlemisele kunstidega seoses, seejuures ka autorikaitsega seotud teemadele.

1. Väärtushoiakute kujundamine ja maailma kultuurilise mitmekesisuse teadvustamine. Kunstide kaudu saab hästi teadvustada kultuuridevahelist dialoogi ja loovust nüüdisühiskonna innovatsiooni allikana. Muusikakeel on rahvaste vahel kõige arusaadavam keel.
2. Kattuvate või lähedaste mõistete kasutamine (intervall, kompositsioon, rütm, plaan, motiiv, stiil, variatsioon, improvisatsioon, liikumine, dünaamika, struktuur jne)
3. Ainete sisust lähtuvate seoste esiletoomine

Eesti keel – rahvalaulud edastavad meile kunagi kasutatud keelt, keelevorme ja sõnavara. Kaasaegsete laulude kaudu tutvuvad õpilased nii paljude heliloojate kui ka luuletajate loominguga. Muusikateoreetiliste ja muusikaajalooliste tekstide lugemine avardab õpilaste silmaringi, arendab sõnavara, õpetab kasutama omandatud terminoloogiat ja mõisteid, väljendama ennast emakeeles, kasutades muusikalist oskussõnavara. Funktsionaalse lugemisoskuse arendamine ja infokanalite kasutamise oskus.

Kirjandus – muusikaõpetus ja kirjandus arendavad õpilase oskusi, nt lugemisoskust. Laulude juurde kuuluv tekst aitab kiiremini lugema õppida ja arendab mitme tegevuse ühendamis (samal ajal jälgida noote, rütmivältusi ja teksti). Laulude õpetamise juures on väga oluline õpilasele rääkida laulu sõnade autorist, kelleks on kirjanduse tunnist tuttavad kirjanikud, luuletajad. Laulu teksti analüüsimine, mõtestamine. Rahvaloomingu kaudu soodustatakse õpilasel kujundliku mõtlemise oskuse, keele, kultuuriloolise tausta mõistmise oskuse arengut.

Võõrkeeled – info hankimine internetist võõrkeelsetest portaalidest. Erinevate maade rahvamuusika õppimine ja võõrkeelsete laulude laulmine/tõlkimine. Vene muinasjutud ja muusikalised tõlgendused muusikas. Vene koolkonna heliloojad ja nende looming.

Matemaatika – seoste loomise oskus ja loogilise mõtlemise arendamine läbi muusikateoreetiliste ülesannete (matemaatiline keel, struktuur, sümbolid, mudelid ja meetodid). Helilooming kui matemaatiline kombinatsioon koos loomingulisuse ja musikaalsusega.

Ajalugu – ajaloo isikustamine toimub muusikas läbi heliloojate elulugude käsitlemise. Muusikaloo läbi tutvustame eri maid, nende kultuuri ja ajalugu üldisemalt. Muusika peegeldab oma ajastu nägu ning sõltub ajastust – milline on aeg, selline on ka muusika. Läbi pillide arengu käsitleme ka üldist tehnoloogia arengut. Näitame läbi muusikaajaloo ajalises kronoloogias kogu maailma arengut, erinevaid ajastuid ja stiile (Vana- Egiptus, Vana-Hiina, Vana-Kreeka, Vana-Rooma, vanaaeg, keskaeg, renessans, barokk, klassitsism, kaasaeg); erinevad usundid ja filosoofiad, maailmakäsitlused.

Inimeseõpetus – tunnete väljendamine, arvamuse esitamine, põhjendamine. Sallivuse kasvatamine.

Ühiskonnaõpetus – meedia, teabekeskkond, infoühiskond, autoriõigused, eetika. Eestis ilmuvate muusikaajakirjade, raadio- ja telesaadete tutvustamine õpilastele.

Loodusõpetus – muusika kuulamine (nt linnulaul, helid looduses, linnas). Laulud koduloomadest, looduslikel pillidel loodushäälte jäljendamine. Aastaajad – muusika kuulamine. Eesti rahvamuusika – Eesti erinevate piirkondade rahvaviisid, tantsud, rahvariided (laulupeol).

Bioloogia – Inimene – hingamine, laulmise ajal õige hingamine. Hääleaparaat. Helide maailm.

Geograafia – Tutvudes eri maade muusikaga, käsitleme ka nende geograafilist asendit, pealinna, loodust, jõgesid, järvi, loodusvarasid ja geograafilistest tingimustest tulenevaid kultuurilisi eripärasusi.

Füüsika – Helilained, võnkumine, akustika

Kehaline kasvatus – muusikaline liikumine (marss, jooks (Ti-ti rütm), kõnd (Ta- sammurütm) polka, jenka, valss), muusikaline eneseväljendus. Kehapillil musitseerimine. Loov liikumine, erinevad muusikastiilid, tantsustiilid.

Käsitöö ja tööõpetus – käsitsi pillide valmistamine (löökpillid, väikekannel), lihtsad puhkpillid (karjapasun, vilepill jm), kuulsad pillimeistrid ajaloost

Lõiming õppekava läbivate teemadega

Muusikaõpetust on kõikides kooliastmetes võimalik ja vajalik seostada kõikide õppekava läbivate teemadega.

Elukestev õpe ja karjääri planeerimine – teemad ja õppetegevused, mille kaudu läbivat teemat käsitletakse: muusika kuulamine, kontsertide ja muusikalavastuste

külastamine, laulmine üksi või kooris/ansamblis, omaloomingu ettevalmistamine ja ettekandmine, pillimäng.

Keskkond ja jätkusuutlik areng – teemad ja õppetegevused: temaatiline

laulurepertuaar, rütmipillide valmistamine erinevatest looduslikest materjalidest, kooriliikumise traditsioon.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus – osalemine koorilaulus, laulupidude protsess ja selles osalemine, kontserdi- ja teatrikuultuur.

Kultuuri identiteet – kodukoha ja eesti muusikaga tutvumine, erinevate maade rahvamuusikaga tutvumine, pärimusmuusika, laulupidude traditsioon, laulutekstide mõtestamine. Kultuuriväärtuste väärtustamine ja kaitsmine.

Teabekeskkond – tutvumine erinevate andmebaasidega ja meediakeskkonna võimaluste kasutamine, autorikaitsega seotud õigused ja kohustused.

Tehnoloogia ja innovatsioon – erinevate tehnoloogiate kasutamine muusika loomisel, salvestamisel, esitamisel, arvutimuusika.

Tervis ja ohutus – müra ja vali muusika, erinevate instrumentide mänguvõtetega tutvumine, hääle õige tekitamine ja kasutamine.

Väärtused ja kõlblus – kultuuri rolli teadvustamine igapäevaelus, eesti muusika väärtustamine, osalemine ülekoollistel, linna, maakonna muusikaüritustel.

Lõimumine teiste ainevaldkondadega

Matemaatika – duur ja moll-helilaadi ülesehituse valem, astmete omavahelised kaugused, rütmivältused, rütmide taktidesse jaotamine, astmete ja noodikõrguste leidmine noodijoonestikul

Ajalugu – muusikaloos erinevate maade ajalugu, traditsioonid, sarnasused ja erinevused rahvaste rahvamuusikas

Geograafia – muusikaloos erinevate maade asukoht, pealinn, kliimast ja loodusest tingitud kultuurilised erinevused

Kunst, arhitektuur – Erinevate maade kultuuritaust –kujutav kunst (kunstnikud, maailmakuulsad teosed, arhitektuuriväärtused (kirikud jm), Inimeseõpetus – Erinevate kultuuride traditsioonid sh ka eest rahvatraditsioon, kombed, elulaad jne.

Eesti keel ja kirjandus – laulutekstitid kui eesti jt luuletajate looming, laulutekstide analüüs, uued ja võõrad sõnad, teksti artikulatsioon ja ilmekas ettekanne, tonaalsus ja dünaamika.

Võõrkeeled – laulude tekstid erinevates keeltes, tõlge ja erinevate keelte kultuuritaust, tekstide tähendus

Füüsika – Heli tekkimine, heli kõrgus kui füüsikaline mõõde (Hz), heli liikumine looduses, ruumis, akustika)

Poliitika – muusika (patriootiline laul) kui rahva tahte väljendamine, vabadusvõitluse vorm - Laulev revolutsioon, muusika ja laul – vahend oma poliitilise meelsuse ja väljendamiseks – reggae, punk jt.

Muusikas peegeldub erinevate rahvaste ja kultuuride nägu, selle abil saab paremini teisi rahvaid ja nende elu-olu mõista. Tihti väljendub/peegeldub läbi muusika erinevate rahvaste religioon, usundid, maailmavaade ja sellest tulenev elulaad.

MUUSIKAÕPETUSE AINEKAVA

Õppeaine kirjeldus I kooliastmes

Muusikaõpetus toetab õpilaste individuaalse eripära kujunemist muusikalise eneseväljenduseabil. Muusikaõpetuse kaudu kujundatakse harmoonilisi isiksusi, tasakaalustatakse ja toetatakse õpilaste emotsionaalset arengut, sh teiste õppeainete

omandamisel. Muusikaõpetuse kaudu avatakse ja avardatakse võimalusi muusikaga tegelda ja muusikast rõõmu tunda ning toetatakse elukestva muusikaharrastuse teket. Muusikaõpetuse koostisosad on musitseerimine (laulmine, pillimäng), muusikaline liikumine, omalooming, muusika kuulamine ja muusikalugu, muusikaline kirjaoskus, õppekäigud.

Muusika kaudu kujundatakse ja arendatakse õpilastes järgmisi osaoskusi:

- laulmine,
- pillimäng,
- muusikaline liikumine,
- omalooming,
- muusika kuulamine.

Läbivad teemad ja ainetevaheline lõiming I kooliastmes

Väärtused ja kõlblus. Kultuuriline identiteet. Tutvutakse kohaliku, Eesti ja maailma kultuuripärandiga. Teadvustatakse kultuuri rolli igapäevaelus ja väärtustatakse uute ideede ning isiklike kogemuste ja emotsioonide loomingulist väljendamist. Õpilasi suunatakse osalema ühiseid väärtusi kujundavatel kunstisündmustel (näitused, muuseumid, kontserdid ja etendused). Muusika kuulamisega kujundatakse muusikalist maitset ja muusikaliste kujundite kaudu õpetatakse tunnetama ja mõistma ümbritsevat maailma.

Elukestev õpe ja karjääri planeerimine. Kujundatakse iseseisva õppimise ja tegutsemise oskust. Erinevate õppevormide kaudu arendatakse õpilaste suhtlus- ja koostööoskusi ning võimaldatakse õpilastel teadvustada oma võimeid, oskusi, huvisid ja isiksuse omadusi. Keskkond ja jätkusuutlik areng. Teabekeskkond. Teadvustatakse ümbritsevat loodus- või tehiskeskkonda loomingu allikana ja õpitakse keskkonda säästma. Väärtustatakse pärandkultuuri ning rahvuskultuuri jätkusuutlikku arengut.

Tehnoloogia ja innovatsioon. Kunstiainetes kasutatakse praktiliste loovtegevuste kaudu erinevaid oskusi ja vahendeid ning leiutatakse ja katsetatakse uusi võimalusi.

Tervis ja ohutus. Pööratakse tähelepanu müra kahjulikkusele keskkonnas ning inimehääle ja muusikainstrumentide ohutule ja otstarbekale kasutamisele.

Lõiming teiste ainevaldkondadega:

Kunstivaldkonna õppeainetes toetatakse teistes õppeainetes omandatud teadmiste. Praktiliste tegevuste kaudu kujundatakse arusaama, et teadmised ja pädevused on omavahel seotud ja igapäevaelus rakendatavad. Rakendatakse ainevaldkondade piire ületavaid aktiivõppepäevi ja ühistegevusi.

Emakeel ja võõrkeel. Arendatakse suulist eneseväljendusoskust, diktsiooni, funktsionaalset lugemisoskust, kultuurilugu, rahvuslikku pärandit (luule, tavandid, muistendid)

Matemaatika. Arendatakse seoste loomise oskust ja loogilist mõtlemist (matemaatiline keel, struktuur, sümbolid), samuti kujundite ning mõistete tundmist (helivältsed, taktimõõt, muusikaline vorm).

Tehnoloogia. Arendatakse käelist tegevust ning loovat mõtlemist, oskust innovaatilisi ideid kavandada ja praktikas ellu viia (loomisprotsess, tehnoloogiad ja tehnikad).

Kehaline kasvatus. Arendatakse kehatunnetust, tähelepanu, mootorikat, reageerimiskiirust ja koordinatsiooni.

Loodusõpetus. Loodusnähtused, loodus, loomad-linnud, kodulugu läbi rahvalaulude.

Hindamine

Hindamisel lähtutakse kooli hindamisjuhendist. I kassis rakendatakse kujundavat hindamist. Õpilastele antakse õppeprotsessi käigus suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste kohta ning hinnanguid, et toetada õpilase käitumise, hoiakute ja väärtushinnangute kujunemist. Õpilane kaasatakse enese ja kaaslaste hindamisse, et arendada tema oskust eesmärke seada ning oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel analüüsida ning säilitada õpimotivatsiooni. Muusikaõpetuses hinnatakse õpilaste teadmiste ja oskuste rakendamist, arvestades ainekavas taotletavaid õpitulemusi ning õppe- ja kasvatusesesmärke muusikaliste osaoskuste lõikes alljärgnevalt:

- laulmine – aktiivne osavõtt ühislaulmisest, ühislauluvara omandamine;
- pillimäng – musitseerimine kaasmängudes rühmas ja/või ükski;
- omalooming – lihtsa kaasmängu või liikumise loomine, loovat eneseväljendust;
- muusikalise kirjaoskuse alused;
- muusika kuulamine – muusika üle arutlemine ja oma mõtete väljendamine;
- tunnist osavõtu aktiivsus – aktiivne osalemine tunni eri osades;
- tunniväline muusikaline tegevus – osalemine koolikooris, orkestris, ansambelis,

- esinemine kooliüritustel.

Õpitulemused I kooliastme lõpus

I kooliastme lõpetaja:

- osaleb muusikalistes tegevustes: laulmises, pillimängus, muusika kuulamises ja liikumises;
- laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning vastavalt võimetele ühe- ja/või kahehäälses kooris;
- laulab eesti rahvalaule sh regilaule ning peast oma kooliastme ühislaule;
- laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- lähtub muusikat esitades selle sisust ja meeleolust;
- rakendab pillimängu kaasmängudes;
- kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes;
- kirjeldab kuulatavat muusikat suunavate küsimuste järgi ning omandatud muusika oskussõnadega;
- väärtustab enese ja teiste loomingut;
- mõistab laulupeo tähendust.

Õppeaine sisu 1. klassis

1. klassis on kesksel kohal laulmine ja pillimäng. Lauldakse nii ühehäälselt a cappella kui ka saatega. Pillimängus omandatakse rütmi- (sh kehapilli) ja plaatpillide mänguvõtted ja rakendatakse laulude ilmestamisel. Omalooming on seotud lihtsate kaasmängude, saadete, eakohaste rütmilis-meloodiliste improvisatsioonide, muusikalise liikumise ja tekstide loomisega (regivärss, liisusalmid). Muusika kuulamisega õpitakse tundma muusika karaktereid ja meeleolu ning iseloomustama kuulatud muusikapalu, kasutades õpitud muusikalist sõnavara. Muusikalise kirjaoskuse algtõed omandatakse muusikaliste tegevuste kaudu ja neid rakendatakse erinevates muusikalistes tegevustes. Õpilaste esinemisoskust arendatakse nii muusikatunnis kui ka klassivälises tegevuses. Mitmekülgse muusika kuulamise kogemuse saavutamiseks võimaldatakse õpilastel käia kontsertidel ja teatrietendustel nii koolis kui ka väljaspool kooli. Enese ja kaaslaste hindamise kaudu õpitakse tundma üksteise võimeid ja oskusi.

Õpitulemused 1. klass

1. klassi lõpetaja:

- laulab loomuliku kehahoiu, selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas;
- laulab peast kooliastme ühislaule;
- laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning eesti rahvalaule sh regilaule;
- kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või ostinatodes;
- on tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, dünaamika) ning kirjeldab ja iseloomustab kuulatava muusikapala iseloomu, kasutades õpitud oskussõnavara;
- tajub ja õpib laulma astmemudeleid (SO-MI-RA) erinevates kõrguspositsioonides;
- mõistab helivältuste TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A ja veerandpausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes;
- tunneb mõisteid luuletaja, dirigent, helilooja;
- muusikaline kirjaoskus: pulss, meetrum, takt, taktijoon, taktimõõt, noodijoonestik, noodimärgid, lõpujoon, fermaat, kordusmärgid
- huvitub muusikast nii koolis kui väljaspool kooli (kontserdi-, teatrikülastused) ja kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suuliselt või muul looval viisil.

Õppeaine sisu 2. klassis

2. klassis on kesksel kohal musitseerimine: laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine. Lauldakse nii ühehäälselt a cappella kui ka saatega. Pillimängus omandatakse rütmi- (sh kehapilli) ja plaatpillide ning kuuekeelse väikekandle või plokkflöödi esmased mänguvõtted. Pillimängu rakendatakse valdavalt laulude kaasmänguna. Muusikaline liikumine hõlmab laulumänge, muusikapala karakteri väljendamist ning laulude ilmestamist liikumise kaudu. Muusikalist mõtlemist ja loovust arendatakse kaasmängude, lihtsate rütmilis-meloodiliste improvisatsioonide, teksti loomise, st omaloomingu kaudu. Muusika kuulamisega õpitakse tundma muusika karaktereid ja meeleolu ning iseloomustama kuulatud muusikapalu, kasutades õpitud muusikalist sõnavara. Muusikalise kirjaoskuse omandamist jätkatakse muusikaliste tegevuste kaudu ja rakendatakse erinevates muusikalistes tegevustes. Õpilaste esinemisoskust arendatakse nii muusikatunnis kui ka klassi- ja koolivälises tegevuses. Mitmekülgse muusika kuulamise kogemuse saavutamiseks ning silmaringi avardamiseks võimaldatakse õpilastel käia

kontsertidel ja teatrietendustel nii koolis kui ka väljaspool kooli. Enese ja kaaslaste hindamise kaudu õpitakse tundma üksteise võimeid ja oskusi.

Õpitulemused 2. klass

2. klassi lõpetaja:

- laulab loomuliku kehahoiu ja hingamisega, selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas;
- laulab peast kooliastme ühislaule, mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeolelu;
- laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning eesti rahvalaule sh regilaule;
- kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või ostinatodes;
- loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- kirjeldab ja iseloomustab kuulatava muusikapala iseloomu, kasutades õpitud oskussõnavara;
- mõistab õpitud oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas;
- on tutvunud eesti rahvalaulu ja rahvapillidega (kannel, Hiiu kannel, lõõtspill, torupill, sarvepill, vilepill), eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat;
- mõistab 2- ja 3-osalise taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- tajub ja õpib laulma astmemudeleid (SO-MI-RA SO-LE-JO, alumised RA-SO) erinevates kõrguspositsioonides ning kasutab neid muusikalistes tegevustes, mõistab JO-võtme tähendust ning kasutab seda noodist lauldes;
- mõistab helivältuste TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A ja veerandpausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes;
- teab mõistete luuletaja, helilooja, koorijuht, dirigent, tempo, kaanon, ostinato, taktimõõt, fermaat, regilaul, pulss tähendust;
- tunneb eesti rahvakalendri tähtsamaid pühi ja tavandeid, laulu- ja tantsupidu eesti kultuuris;
- Huvitub muusikast nii koolis kui väljaspool kooli (kontserdi-, teatrikülastused) ja kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suuliselt või muul looval viisil.

Õppeaine sisu 3. klassis

3. klassis on endiselt olulisel kohal igasugune musitseerimine. Kujundatakse alusmuusikatraditsioonide säilitamiseks ja edasikandmiseks, mille üks väljund on õpilaste osalemine koolikooride tegevuses, et saada koorilaulukogemus. Pillimängus jätkatakse rütmi- (sh kehapilli) ja plaatpillide omandamist ning kuuekeelse väikekandle või plokkflöödi esmaste mänguvõtete omandamist. Pillimängu rakendatakse valdavalt laulude kaasmänguna ja/või eelvahe- või järelmänguna. Muusikaline liikumine hõlmab rahvatantse ja laulumänge ning muusikapala karakteri väljendamist liikumise kaudu. Muusikalist mõtlemist ja loovust arendatakse kaasmängude, rütmilis-meloodiliste improvisatsioonide, teksti loomise, st omaloomingu kaudu. Muusika kuulamisega õpitakse tundma muusika karaktereid ja meeleolu ning iseloomustama kuulatud muusikapalu. Muusikalise kirjaoskuse omandamist jätkatakse muusikaliste tegevuste kaudu ja neid rakendatakse erinevates muusikalistes tegevustes. Õpilaste esinemisoskust arendatakse nii muusikatunnis kui ka klassi- ja koolivälises tegevuses (koorid, solistid, erinevad pillikoosseisud jne). Mitmekülgse muusika kuulamise kogemuse saavutamiseks ja kontserdikultuuri kujundamiseks ning silmaringi avardamiseks võimaldatakse õpilastel käia kontsertidel ja teatrietendustel nii koolis kui ka väljaspool kooli. Enese ja kaaslaste hindamise kaudu õpitakse tundma üksteise võimeid, oskusi ning eripära.

Õpitulemused 3. klass

3. klassi lõpetaja:

- laulab loomuliku kehahoiu ja hingamisega, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas;
- laulab peast kooliastme ühislaule, mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu;
- laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning eesti rahvalaule sh regilaule;
- laulab lihtsat meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või ostinatodes;
- on omandanud kuuekeelse väikekandle või plokkflöödi esmased mänguvõtted ning kasutab neid musitseerides.
- loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel ning kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid;

- kirjeldab ja iseloomustab kuulatava muusikapala iseloomu, mõistab ja kasutab õpitud mõisteid
- oskussõnavara; meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana; koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor; muusikapala, salm, refrään, kaanon, marss, polka valss, kaasmäng, eelmäng, vahemäng; rütm, meloodia, tempo, kõlavärv (tämbel), vaikselt, valjult, piano, forte, fermaat; märkide latern, volt, tutvustamine laulurepertuaariga;
- eristab vokaal-ja instrumentaalmuusikat;
- eristab kuuldeliselt marssi, valssi ja polkat;
- mõistab 2- ja 3-osalise taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- tajub ja õpib laulma astmemudeleid (SO-MI-RA SO-LE-JO-NA-DI, alumised RA-SO, ülemine JO erinevates kõrguspositsioonides ning kasutab neid muusikalistes tegevustes, õpib lauludes tundma JO- ja RA-astmerida;
- mõistab alljärgnevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside (TA, TI-TI, TI-RI-TI-RI, TAI-RI TA-A, TA-A-A, veerand-, 2-ja 3-löögiline paus) tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes;
- Huvitub muusikast nii koolis kui väljaspool kooli (kontserdi-, teatrikülastused) ja kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suuliselt või muul looval viisil.

Õppeaine kirjeldus II kooliastmes

Muusikaõpetus toetab õpilaste individuaalse eripära kujunemist muusikalise eneseväljenduse abil. Muusikaõpetuse kaudu kujundatakse harmoonilisi isiksusi, tasakaalustatakse ja toetatakse õpilaste emotsionaalset arengut, sh teiste õppeainete omandamisel. Muusikaõpetuse kaudu avatakse ja avardatakse võimalusi muusikaga tegelda ja muusikast rõõmu tunda ning toetatakse elukestva muusikaharrastuse teket. Eesti ja maailma muusikakultuuri tutvustamise kaudu kujundatakse õpilaste muusikalist maitset ning sotsiaalkultuurilisi väärtushinnanguid.

Muusika kaudu kujundatakse ja arendatakse õpilastes järgmisi osaoskusi:

- laulmine,
- pillimäng,
- muusikaline kirjaoskus,

- muusikaline liikumine,
- omalooming,
- muusika kuulamine.

Läbivad teemad ja ainetevaheline lõiming II kooliastmes

Väärtused ja kõlblus. Kultuuriline identiteet. Õppesisus ja -tegevustes tutvutakse kohaliku, Eesti ja maailma kultuuripärandiga, teadvustatakse kultuuri rolli igapäevaelus, pärandkultuuri arenemist tänapäevases globaliseerivas maailmas. Kujundatakse avatud ja lugupidavat suhtumist nii erinevatesse kultuuritraditsioonidesse kui ka nüüdisaja kultuurinähtustesse. Väärtustatakse uute ideede ning isiklike kogemuste ja emotsioonide loomingulist väljendamist. Õpilasi suunatakse osalema ühiseid väärtusi kujundavatel kunstisündmustel (muuseumid, kontserdid ja etendused). Tähtis on noorte endi osalemine/esinemine laulupidudel, muusika- ja kunstiüritustel.

Elukestev õpe ja karjääri planeerimine. Kujundatakse iseseisva õppimise ja tegutsemise oskust, mis on oluline alus elukestva õppe harjumuste ning hoiakute omandamisel. Erinevate õppevormide kaudu arendatakse õpilaste suhtlus- ja koostööoskusi, mis on olulised tulevases tööelus. Võimaldatakse õpilastel teadvustada oma võimeid ja huvisid, omandada nii ainealaseid kui ka üldisemaid mõtlemis- ning tegutsemisstrateegiaid.

Keskkond ja jätkusuutlik areng. Teabekeskkond. Need teemad hõlmavad mitmekülgseid oskusi, nagu info leidmine, helilise ja visuaalse kommunikatsiooni väljendusvahendid, keskkonna visuaalne ning heliline kujundamine. Teadvustatakse ümbritsevat loodus- või tehiskeskkonda loomingu allikana ja õpitakse keskkonda säästma. Väärtustatakse pärandkultuuri ning rahvuskultuuri jätkusuutlikku arengut.

Tehnoloogia ja innovatsioon. Kunstiainetes kasutatakse vastavalt võimalustele praktiliste loovtegevuste kaudu erinevaid oskusi ja vahendeid ning leiutatakse ja katsetatakse uusi võimalusi.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus. Kunstiainetes julgustatakse kujundama ja väljendama oma seisukohti ning katsetama ideesid ja neid ellu viima.

Tervis ja ohutus. Kunstiainetes teadvustatakse kunstidega tegelemise emotsionaalselt tasakaalustavat mõju. Juhitakse tähelepanu müra kahjulikkusele keskkonnas ning inimhääle ja muusikainstrumentide ohutule ja otstarbekale kasutamisele.

Lõiming teiste ainevaldkondadega:

Kunstivaldkonna õppeainetes toetatakse teistes õppeainetes omandatud teadmiste, samas süvendatakse neid teadmisi. Praktiliste tegevuste kaudu kujundatakse arusaama, et teadmised ja pädevused on omavahel seotud ja igapäevaelus rakendatavad. Ainevaldkondade piire ületavad õppeprojektid võimaldavad lõimida kunstiaineid teiste ainevaldkondadega ja kujundada pädevusi.

Keel ja kirjandus, sh võõrkeeled. Arendatakse suulist ja kirjalikku eneseväljendusoskust, diktsiooni, funktsionaalset lugemisoskust ning infokanalite kasutamise oskust ja vaadeldakse eri ajastute ning kultuuride lugusid muusikas.

Matemaatika. Arendatakse seoste loomise oskust ja loogilist mõtlemist (matemaatiline keel, struktuur, sümbolid ja meetodid), samuti matemaatiliste sümbolite, kujundite ning mõistete tundmist.

Sotsiaalsed. Vaadeldakse suhteid teiste inimeste ja inimrühmadega ning eri kultuuride kommete ja pärimustega, kultuuri rolli ja muutumist ajaloo eri etappidel.

Tehnoloogia. Arendatakse käelist tegevust ning loovat mõtlemist, oskust innovaatilisi ideid kavandada ja praktikas ellu viia (loomisprotsess, tehnoloogiad ja tehnikad).

Kehaline kasvatus. Arendatakse kehatunnetust, tähelepanu, motoorikat, reageerimiskiirust ja koordinatsiooni.

Hindamine

Õpilastele antakse õppeprotsessi käigus suulist ja/või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste kohta ning hinnanguid, et toetada õpilase käitumise, hoiakute ja väärtushinnangute kujunemist. Õpilane kaasatakse enese ja kaaslaste hindamisse, et arendada tema oskust eesmärke seada ning oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel analüüsida ning tõsta õpimotivatsiooni. Muusika õpetamisel hinnatakse õpilaste teadmiste ja oskuste rakendamist, arvestades ainekavas taotletavaid õpitulemusi ning õppe- ja kasvatusesesmärke muusikaliste osaoskuste lõikes alljärgnevalt:

- laulmine – osavõtt ühislaulmisest, õpitulemustes nimetatud ühislauluvara omandamine;
- pillimäng – musitseerimine kaasmängudes rühmas ja/või üksikisikuna;
- omalooming – lihtsa kaasmängu, ostinato või liikumise loomine, ideede väljapakkumine
- ning teostamine, loomingulisus;

- muusika kuulamine ja muusikalugu, õppekäigud – muusika ja muusikateoste üle arutlemine ning oma seisukohtade põhjendamine, osalemine kirjalikes ja suulistes aruteludes;
- tunnist osavõtu aktiivsus ja panustamine – aktiivne osalemine tunni eri osades ja panustamine tunni väliselt;
- tunniväline muusikaline tegevus – osalemine koolikooris, orkestris, ansamblis, esinemine kooliüritustel, kooli esindamine konkurssidel/võistlustel.

Õpitulemused II kooliastme lõpus

II kooliastme lõpetaja:

- osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes: laulmises, pillimängus, muusika kuulamises, liikumises;
- laulab ühe- või kahehäälselt klassis oma hääle omapära arvestades;
- laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja musitseerib tunnis erinevates vokaal- ja pillikoosseisudes;
- oskab kuulata iseennast ja teisi koos musitseerides, mõistab oma panust ning toetab ja tunnustab kaaslasi;
- oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule;
- kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi;
- julgeb esitada ideid ja rakendab võimete kohaselt oma loovust nii sõnaliselt kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes, sh infotehnoloogia võimalusi kasutades;
- kasutab muusika oskussõnu kuulatavate muusikapalade kirjeldamisel ning suunavate küsimuste abil oma arvamuse põhjendamisel;
- mõistab autorsuse tähendust;
- eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat;
- leiab iseloomulikke jooni Eesti ja teiste maade rahvamuusikas;
- tunneb huvi oma kooli ja paikkonna muusikaelu ning -sündmuste vastu ja osaleb selles, mõistab laulupeo traditsiooni tähendust.

II kooliastme õppesisu

Laulmine

Õpilane:

- laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt;
- on teadlik häälehoiu vajadusest;
- seostab relatiivseid helikõrgusi (astmeid) absoluutsete helikõrgustega g–G2;
- rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas lauldes;
- laulab eakohaseid ühe- ja kahehääelseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- laulab peast kooliastme ühislaule: koolilaul, „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Eesti lipp“ (E. Võrk), „Kas tunned maad“ (J. Berad), „Kui Kungla rahvas“ (K. A. Hermann), „Mu isamaa on minu arm“ (G. Ernesaks), „Püha öö“ (F. Gruber), jt jõululaulud

Pillimäng

Õpilane:

- kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või ostinato'des ning iseseisvates palades;
- rakendab musitseerides 6-keelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtteid;
- seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga;
- kasutab pillimängus muusikalisi teadmisi ja oskusi.

Muusikaline liikumine

Õpilane:

- tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi;
- tantsib eesti laulu- ja ringmänge;
- väljendab liikumise kaudu eri maade rahvamuusikale (sh rahvatantsudele) iseloomulikke karaktereid.

Omalooming

Õpilane:

- loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või ostinato'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- loob tekste: regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne;

- kasutab muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpilane:

- kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi;
- kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), kooriliike (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor); koore ja dirigente kodukohas; tuntumaid Eesti koore; teab Eesti laulupidude traditsiooni;
- kuulab ning eristab instrumentaalmuusikat: pillirühmi (klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid) ja sümfooniaorkestrit;
- tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse; oskab nimetada eesti rahvamuusika suursündmusi;
- on tutvunud Soome, Vene, Läti, Leedu, Rootsi, Norra, Suurbritannia, Iiri, Poola, Austria, Ungari või Saksa muusikatradsioonidega ja suhtub neisse lugupidavalt;
- iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusika oskussõnavara;
- teadvustab muusikateoste autorikaitse vajalikkust ning on tutvunud sellega kaasnevate õiguste ja kohustustega.

Muusikaline kirjaoskus

Õpilane:

- mõistab helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes
- mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja eeltakti tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ning seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimedega);
- mõistab viiulivõtme ja absoluutsete helikõrguste g–G2 tähendust ning kasutab neid musitseerides;
- mõistab duur-, moll-helilaadi ja helistike C–a, G–e, F–d tähendust ning kasutab neid musitseerides;

- mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas:
 - eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli, helistikumärgid, juhuslikud märgid, diees, bemoll, bekarr, paralleelhelistikud;
 - vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpret, improvisatsioon;
 - tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, eesti rahvapillid);
 - tempo, andante, moderato, allegro, largo, ritenuto, accelerando, dünaamika, piano, forte, mezzopiano, mezzoforte, pianissimo, fortissimo, crescendo, diminuendo;
- kordavalt I kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara.

Õppekäigud

Õpilane:

- arutleb ja avaldab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;
- kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.

Õpitulemused 4. klass

4. klassis on olulisel kohal igasugune musitseerimine. Kujundatakse alusmuusikatraditsioonide säilitamiseks ja edasikandmiseks, mille üks väljund on õpilaste osalemine koolikooride tegevuses, et saada koorilaulukogemus. Pillimängus jätkatakse rütmilise (sh kehapilli) ja plaatpillide omandamist ning kuuekeelse väikekandle või plokkflöödi esmaste mänguvõtete omandamist. Pillimängu rakendatakse valdavalt laulude kaasmänguna ja/või eel-, vahe- või järelmänguna. Muusikaline liikumine hõlmab rahvatantse ja laulumänge ning muusikapala karakteri väljendamist liikumise kaudu. Muusikalist mõtlemist ja loovust arendatakse kaasmängude, rütmilis-meloodiliste improvisatsioonide, teksti loomise, st omaloomingu kaudu. Muusika kuulamisega õpitakse tundma muusika karaktereid ja meeleolu ning iseloomustama kuulatud muusikapalu. Muusikalise kirjaoskuse omandamist jätkatakse muusikaliste tegevuste kaudu ja neid rakendatakse erinevates muusikalistes tegevustes. Õpilaste esinemisostkust arendatakse nii muusikatunnis kui ka klassi- ja koolivälises tegevuses (koorid, solistid, erinevad pillikoosseisud jne). Mitmekülgse muusika kuulamise kogemuse

saavutamiseks ja kontserdikultuuri kujundamiseks ning silmaringi avardamiseks võimaldatakse õpilastel käia kontsertidel ja teatrietendustel nii koolis kui ka väljaspool kooli. Enese ja kaaslaste hindamise kaudu õpitakse tundma üksteise võimeid, oskusi ning eripära.

4. klassi lõpetaja:

- laulab loomuliku kehahoiu ja hingamisega, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas
- laulab peast kooliastme ühislaule, mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu;
- laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning eesti rahvalaule sh regilaule;
- laulab lihtsat meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või ostinatodes;
- on omandanud kuuekeelse väikekandle või plokkflöödi esmased mänguvõtted ning kasutab neid musitseerides.
- loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel ning kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid; kirjeldab ja iseloomustab kuulatava muusikapala iseloomu, mõistab ja kasutab õpitud
- oskussõnavara; meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana;
- koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor; muusikapala, salm, refrään, kaanon, marss, polka, valss, ostinato, kaasmäng, eelmäng, vahemäng; rütm, meloodia, tempo, kõlavärv (tämbur), vaikselt, valjult, piano, forte, fermaat; märkide latern, segno, volt, tutvustamine laulurepertuaariga;
- eristab vokaal-ja instrumentaalmuusikat;
- tutvub hääleinstrumentidega ja tunneb hääleliike
- tunneb muusikainstrumente (klahv-puhk-, keel- ja löökpillid)
- tunneb eesti rahvapille
- eristab kuuldeliselt marssi, valssi ja polkat;
- mõistab 4 osalise tähendust ning arvestab neid musitseerides;

- tajub ja laulab laulma astmemudeleid ning kasutab neid muusikalistes tegevustes, õpib lauludes tundma JO- ja RA-astmerida; duur ja moll helilaadi ja kolmkõla
- mõistab alljärgnevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside (kaheksandiknoot ja-paus TI-TI-RI ja TI-Ri-Ti, Ta-i-Ti 4- löögiline noot ja paus) tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes;
- tutvub muusikalise vormiga (2-ja 3osaline muusikavorm)
- tunneb nootide tähtnimetusi
- tutvub J. S. Bachi ja L. van Beethoveni loominguga ja elulooga
- muusikateatrivormid: ballett, ooper
- huvitub muusikast nii koolis kui väljaspool kooli (kontserdi-, teatrikülastused) ja kirjeldab kogitud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suuliselt või muul looval viisil.

Õpitulemused 5. klass

Õpilane

- laulab vaba ja loomuliku hingamise, õige kehahoiu, selge diktsiooniga ning ilmekalt 1-2 hääseid laule (lihtsamad kaanonid sh rütmikaanonid);
- on omandanud ühislauluvara: Eesti hümn; Me pole enam väikesed, Suusalumi, Sinine vagun, Karulaane jenka, Midagi head, eesti regilaulud valikul, Kodu (T. Voll), Krokodill Gena lauluke, Tere hommikust, tavandilaulud, Nõiaelu, laulud muusikalidest;
- tunneb 2- ja 3- ja 4 osalist ja kaheksandik taktimõõtu kuulmise ja noodi järgi, teab dirigeerimise skeeme;
- oskab jaotada õpitud rütmivältusi rütmide jaotamisel taktideks 2-, 3- ja 4 osalises ja kaheksandik taktimõõdus;
- tunneb õpitud rütmivorme ning oskab neid kasutada rütmiülesannete lahendamisel;
- tunneb nootide asukohta klaviatuuril ja noodijoonestikul;
- teab, mis on helistik, duuri ja molli valem, oskab noodijoonestikul ehitada C-duuri ja a-molli ja nende kolmkõla;
- oskab noote kõrgendada (diees) ja madaldada (bemoll) ja nende nimetusi, teab mis on helistiku- ja mis juhuslik märk, teab bekarri tähendust;
- tunneb erinevaid kooriliike ja eristab neid kuulmise järgi (segakoor, naiskoor, meeskoor), eristab kuulmise järgi erinevaid hääleliike (sopran, metsosopran, alt, koloratuursopran, tenor, bass, bariton);

- oskab nimetada tuntud Eesti koore, orkestreid ja dirigente;
- teab, mis on sümfooniaorkester ja kes on dirigent. Oskab nimetada sümfooniaorkestri pillirühmad ja pillid, eristab keel-puhk- ja löökpille kõla järgi;
- tunneb Eesti regilaulu ja uuemat rahvalaulu, eesti rahvapille ja -tantse, rahvakombeid;
- on tutvunud muusikateatriga (ooper, ballett, muusikal). Tunneb ja kirjeldab eesti lastemuusikali ja O. Ehala loomingut;
- tunneb muusika väljendusvahendeid (rütm, tempo, meloodia, dünaamika, tämber, harmoonia).
- Oskab hinnata ja analüüsida erinevaid muusikapalu, kasutades selle juures muusikalisi väljendeid ja oskussõnu.

Õpitulemused 6. klass

Õpilane:

- laulab vaba ja loomuliku hingamise, õige kehahoiu, selge diktsiooniga ning ilmekalt 1-2 hääseid laule (lihtsamad kaanonid);
- on omandanud ühislauluvara: koolilaul, Eesti hümn, „Eestlane olen ja eestlaseks jään“, „Mu isamaa on minu arm“ (A. Kunileid, G. Ernesaks), „Kodulaul, tavandilaulud
- tunneb 2- ja 3- ja 4 osalist ja kaheksandik taktimõõtu kuulmise ja noodi järgi, teab dirigeerimise skeeme;
- oskab jaotada õpitud rütmivältusi rütmide jaotamisel taktideks 2-, 3- ja 4 osalises ja kaheksandik taktimõõdus;
- tunneb õpitud rütmivorme ning oskab neid kasutada rütmiülesannete lahendamisel (1-, 2-, 4-, ja 4 löögilised rütmid ja pausid, kaheksandiknoodid ja -pausid);
- tunneb nootide asukohta klaviatuuril ja noodijoonestikul;
- teab mis on helistik, duuri ja molli valem, oskab noodijoonestikul ehitada C – a; G-e ja F-d ja nende kolmkõla;
- oskab noote kõrgendada (diees) ja madaldada (bemoll) ja nende nimetusi, teab mis on helistiku- ja mis juhuslik märk, teab bekarri tähendust;
- tunneb tempo ja dünaamikatermineid ja oskab neid kasutada muusika kirjeldamisel ja analüüsimisel;
- on tutvunud eesti ärkamisaja, 19. saj lõpu-20. saj alguse muusikakultuuriga. Tunneb eesti heliloojate loomingut (M. Härma, G. Ernesaks, H. Eller jt) Eesti tänapäeva heliloojad (A. Pärt, V. Tormis, E.-S. Tüür jt); 20. saj Eesti levimuusika loojad;

- on tutvunud Leedu, Läti, Venemaa, Soome, Rootsi, Norra, Suurbritannia, Iiri, Shoti, Taani, Poola, Ungari, Saksamaa ja Austria muusikaga sh Viini klassikutega, lõimumises nende rahvaste ajaloo, kultuuri, geograafia, riigikorra, looduse, maailmakuulsate kunstnike, heliloojate, tänapäeva kuulsate interpretide, kunstikollektiivide, heliloojate, teadlaste, muinasjuttude, kuningate ja tänapäeva kuulsuste (muusikas, spordis jm), arhitektuuri ja nende seostest Eestimaaga;
- oskab hinnata ja analüüsida erinevaid muusikapalu, kasutades selle juures muusikalisi väljendeid ja oskussõnu;
- musitseerib üksi või rühmana, kasutades kaasmänguks Orffi instrumentariumit, 6-keelset väikekannelt või plokkflööti;
- külastab võimalusel kontserte ja teatrietendusi ja väljendab oma arvamust kuuldu muusikast ning põhjendab ja analüüsib seda õpitud muusikalist oskussõnavara kasutades.

Õppeaine kirjeldus III kooliastmes

III kooliastmes on tähelepanu keskmes õpilaste iseseisva muusikalise mõtlemise süvendamine ning muusikaliste võimete edasiarendamine ja rakendamine muusikalistes tegevustes, kasutades erinevaid õppevorme ning -meetodeid. Klassitunnis lauldakse nii ühe kui ka mitmehäälselt, kooris kahe- või kolmehäälselt. Süvendatakse pillimänguoskusi ning avardatakse musitseerimisvõimalusi erinevates pillikoosseisudes, omandatakse akustilise kitarriga akordmänguvõtmed. Laulmine ja pillimäng pakuvad muusikalise omaloomingu ning loominguliste ideede elluviimise võimalusi nii üksi kui ka rühmatöona. Õpilaste huvi toetamiseks pop- ja rokkmuusika vastu tuleks leida koolis ansamblimängu harrastamise võimalusi. Muusikat kuulates on tähtis kujundada kuuldu põhjal oma arvamus ning seda põhjendada. Tehnoloogia ja innovatsioon. Kunstiainetes kasutatakse praktiliste loovtegevuste kaudu erinevaid oskusi ja vahendeid ning leiutatakse ja katsetatakse uusi võimalusi, toetades pidevalt muutavas tehnoloogilises elu-, õpi- ning töökeskkonnas toime tuleva inimese kujunemist. helilise ja visuaalse kommunikatsiooni väljendusvahendid, keskkonna visuaalne ning heliline. Keskkond ja jätkusuutlik areng. Teabekeskkond. Info leidmine muusika ja kunsti kohta, kujundamine suuliselt kui ka kirjalikult, toetudes muusika oskussõnavarale.

Muusikalist kirjaoskust omandatakse muusikaliste osaoskuste kaudu ning seda rakendatakse erinevates muusikalistes tegevustes. Õpilaste isikupärast esinemisoskust toetatakse nii muusikatunnis kui ka klassi- ja koolivälises tegevuses (koorid, solistid, pillikoosseisud jms).

Et arendada kuulamiskogemust, kujundada kontserdi külastamise kultuuri ning avardada silmaringi, külastatakse kontserte ja muusikaetendusi ning käiakse mitmesugustel õppekäikudel, kohtutakse paikkonna, aga ka Eesti tuntud heliloojate ja interpreetidega.

Enese ja kaaslaste hindamise kaudu õpitakse tundma ja austama üksteise võimeid, oskusi ning eripära.

Läbivad teemad ja ainetevaheline lõiming III kooliastmes

Väärtused ja kõlblus. Kultuuriline identiteet. Tutvumine kohaliku ja maailma kultuuripärandiga, teadvustatakse kultuuri rolli igapäevaelus, pärandkultuuri arenemist tänapäevases globaliseerivas maailmas. Kujundatakse avatud ja lugupidavat suhtumist nii erinevatesse kultuuritraditsioonidesse kui ka nüüdisaja kultuurinähtustesse. Väärtustatakse uute ideede ning isiklike kogemuste ja emotsioonide loomingulist väljendamist. Õpilasi suunatakse osalema ühiseid väärtusi kujundavatel kunstisündmustel (näitused, muuseumid, kontserdid ja etendused). Tähtis on noorte endi osalemine/esinemine laulupidudel, muusikaja kunstiüritustel.

Elukestev õpe ja karjääri planeerimine. Tutvutakse kunstide mitmekülgsete väljunditega igapäevaelus, kunstidega seotud ametite ja elukutsetega, võimaldatakse vahetult kokku puutuda töömaailmaga, nt külastades loomeettevõtteid. Õpilastele tutvustatakse ainevaldkonnaga seotud erialasid ja edasiõppimise võimalusi.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus. Kunstiainetes julgustatakse kujundama ja väljendama oma seisukohti ühiskonnas toimuvate protsesside kohta ning ideesid katsetama ja ellu viima.

Tervis ja ohutus. Kunstiainetes teadvustatakse kunstidega tegelemise emotsionaalselt tasakaalustavat mõju.

Lõimingu võimalusi teiste ainevaldkonadega:

Kunstivaldkonna õppeainetes toetatakse teistes õppeainetes omandatud teadmiste, samas süvendatakse ja visualiseeritakse neid teadmisi. Praktiliste tegevuste kaudu kujundatakse arusaama, et teadmised ja pädevused on omavahel seotud ja igapäevaelus rakendatavad.

Keel ja kirjandus, sh võõrkeeled. Arendatakse suulist ja kirjalikku eneseväljendusoskust, diktsiooni, funktsionaalset lugemisoskust ning infokanalite kasutamise oskust ja vaadeldakse eri ajastute ning kultuuride lugusid muusikas ja kujutavas kunstis, teatri- ja filmikunstis.

Matemaatika. Arendatakse seoste loomise oskust ja loogilist mõtlemist (matemaatiline keel, struktuur, sümbolid ja meetodid), samuti matemaatiliste sümbolite, kujundite ning mõistete tundmist.

Loodusained. Teadvustatakse inimese kuulmis- ja nägemismeele füsioloogilist eripära, õpitakse tundma looduskeskkonda ja selle eluvormide mitmekesisust ning helide, valguse ja värvide omadusi.

Sotsiaalsained. Vaadeldakse suhteid teiste inimeste ja inimrühmadega ning eri kultuuride kommete ja pärimustega, kunsti ning kultuuri rolli ja muutumist ajaloo eri etappidel.

Tehnoloogia. Arendatakse käelist tegevust ning loovat mõtlemist, oskust innovaatilisi ideid kavandada ja praktikas ellu viia (loomisprotsess, tehnoloogiad ja tehnikad).

Kehaline kasvatus. Arendatakse kehatunnetust, tähelepanu, motoorikat, reageerimiskiirust ja koordinatsiooni.

Digitaalne keskkond. Õpilane tunneb üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid internetis, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires. Õpilane teeb esitlusi erinevate programmidega ja oskab lisada linke, helifaile, pilte, videosid.

Hindamine

Eesmärgiks on õpilase terviklik areng ning ja muusikalise võimete toetamine ja loovuse arendamine läbi erinevate tegevuste.

Hindamisel lähtutakse ainevaldkonnas taotletavatest pädevustest:

- õpilaste muusikaliste ja kunstialaste võimete areng;
- teadmiste ja oskuste rakendamine musitseerimisel;
- isikupärane lähenemine loovülesannete lahendamisel;
- väärtustakse õpilaste teoreetilisi teadmisi, püüdlikkust ja osalemist õppeprotsessis ning pingutust tulemuste elluviimisel;
- tunnustatakse lahenduste erinevusi ja väärtustatakse õpilaste isikupära.

Õpitulemused III kooliastme lõpus

Põhikooli lõpetaja:

- osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes ning kohalikus kultuurielus;

- aktsepteerib muusika erinevaid avaldusvorme;
- laulab ühe- või mitmehäälselt rühmas olenevalt hääle omapärast;
- laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja musitseerib tunnis erinevates vokaal- ja pillikoosseisudes;
- mõistab ja väärtustab laulupeo sotsiaal-poliitilist olemust ning muusikahariduslikku tähendust;
- oskab kuulata ennast ja kaaslasi ning hindab enda ja teiste panust koos musitseerides;
- suhtub kohusetundlikult endale võetud ülesannetesse;
- oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule;
- kasutab noodist lauldes relatiivseid helikõrgusi (astmeid JO-LE-MI);
- rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid;
- väljendab kuulnud muusika kohta arvamust ning kasutab seisukohta põhjendades ja muusikapalu nii suuliselt kui ka kirjalikult analüüsisid muusikalist oskussõnavara;
- leiab iseloomulikke jooni teiste maade rahvamuusikas ning toob eesti rahvamuusikaga võrreldes esile erinevad ja sarnased tunnused;
- väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes;
- teab autoriõigusi ning nendega kaasnevat õigusi ja kohustusi, huvitub muusikaalasest tegevusest ning väärtustab seda ja osaleb kohalikus kultuurielus;
- omab ülevaadet muusikaga seotud elukutsest, ametitest ja võimalustest muusikat õppida;
- kasutab muusikalistes tegevustes infotehnoloogia vahendeid

Õppeaine sisu ja õpitulemused 7. klassis

Laulmine

Õpilane:

- laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili, järgib häälehoidu häälemurdeperioodil;
- mõistab relatiivsete helikõrguste (astmete) vajalikkust noodist lauldes ning kasutab neid laulu õppimisel;
- kasutab muusikalisi teadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes;

- osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti;
- laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehääelseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- laulab peast kooliastme ühislaule: „Eesti hümn” (F. Pacius), „Mu isamaa on minu arm” (G. Ernesaks), „Jää vabaks, Eesti meri” (V. Oksvort), „Eestlane olen ja eestlaseks jään” (A. Mattiisen), „Laul Põhjamaast” (Ü. Vinter), „Kalevite kants” (P. Veebel), “Saaremaa valss” (R. Valgre), “Oma laulu ei leia ma üles” (V. Ojakäär)

Pillimäng

Õpilane:

- kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või kuuekeelset väikekannelt kaasmängudes ja/või ostinatodes;
- rakendab musitseerides kitarril lihtsamaid akordmänguvõtteid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus;
- kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi.

Muusikaline liikumine

Õpilane:

- tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid;
- väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid.

Omalooming

Õpilane:

- loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- loob tekste (regivärsse, laulusõnu jne);
- väljendab muusika karakterit ja meeleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpilane:

- kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust;
- eristab kõla ja kuju järgi keel-, puhk-, ja löökpille;
- teab nimetada tuntud heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi (sh paikkondlikke);

- tunneb eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi;
- on tutvunud Eesti ning valikuliselt Idamaade muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt;
- arutleb muusika üle muusika sõnavara kasutades, võtab kuulda ja arvestab teiste arvamust ning põhjendab enda seisukohti nii suuliselt kui ka kirjalikult;
- tunneb autoriõigusi ja nendega kaasnevaid kohustusi intellektuaalse omandi kasutamisel (sh internetis).

Muusikaline kirjaoskus

Õpilane:

- mõistab õpitud helivältuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes;
- mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimedega- a,b,c);
- mõistab helistike C–a, G–e, F–d (repertuaarist tulenevalt D–h) tähendust ning lähtub nendest musitseerides;
- mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas.

Projektid ja praktilised tööd 7. klassis

- Esseed õpitavate maade heliloojate ja interpretide kohta;
- Kunstinädal, aktiivõppepäevad;
- Õppekäigud teatrisse, kontserdile, muuseumisse jne.

Kasutatav õppevara (kirjandus, veebilehed ja muud allikad)

- Muusikaõpik VII klassile (A.Sepp, A.Skuin, K.Sepp)
- internet

Õppeaine sisu ja õpitulemused 8. klassis

Laulmine

Õpilane:

- laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili, järgib häälehoiu häälemurdeperioodil;
- mõistab relatiivsete helikõrguste (astmete) vajalikkust noodist lauldes ning kasutab neid laulu õppimisel;
- kasutab muusikalisi teadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes;
- osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti;
- laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehääelseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- laulab peast kooliastme ühislaule: koolilaul, „Eesti hümn” (F. Pacius), „Mu isamaa on minu arm” (G. Ernesaks), „Eestlane olen jaeestlaseks jään” (A. Mattiisen), „Laul Põhjamaast” (Ü. Vinter), K. A. Hermann „Kungla rahvas), „Oma laulu ei leia ma üles” (V. Ojakäär), tavandilaulud

Pillimäng

Õpilane:

- kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või kuuekeelset väikekannelt kaasmängudes ja/või ostinatodes;
- rakendab musitseerides kitarril lihtsamaid akordmänguvõtteid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus;
- kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi.

Muusikaline liikumine

Õpilane:

- tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid;
- väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid.

Omalooming

Õpilane:

- loob improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või ostinatosid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- loob tekste (regivärsse, laulusõnu jne);
- väljendab muusika karakterit ja meeleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu.

Muusika kuulamine

Õpilane:

- kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust;
- eristab rokk- ja popmuusikat;
- eristab kõla ja kuju järgi klahvpille ning elektrofone;
- teab nimetada tuntud heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi (sh paikkondlikke);
- tunneb eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi;
- on tutvunud Eesti ning valikuliselt Hispaania, Ladina-Ameerika, Põhja Ameerika muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt;
- arutleb muusika üle muusika sõnavara kasutades, võtab kuulda ja arvestab teiste arvamust ning põhjendab enda seisukohti nii suuliselt kui ka kirjalikult;
- tunneb autoriõigusi ja nendega kaasnevaid kohustusi intellektuaalse omandi kasutamisel (sh internetis).

Muusikaline kirjaoskus

Õpilane:

- mõistab õpitud helivältuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes;
- mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimedega- a,b,c);
- mõistab helistike C–a, G–e, F–d (repertuaarist tulenevalt D–h) tähendust ning lähtub nendest musitseerides;
- teab bassivõtme tähendust ning rakendab seda musitseerides repertuaarist tulenevalt;
- mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas.

Projektid ja praktilised tööd 8. klassis

- Loovtööd, muusikalised esitused, omaloomingulised katsetused;
- Esseed õpitavate maade heliloojate ja interpretide kohta;
- Kunstinädal; aktiivõppepäevad;

- Õppekäigud teatrisse, kontserdile, muuseumisse jne;
- Esitluste koostamine IT vahenditega ja klassikaaslastele esitlemine
- Ajajoone koostamine elektroonilisena: www.dipity.com
- Töölehtede koostamine, kasutades Microsoft Word'i või Google'i otsingut

Õppeaine sisu ja õpitulemused 9. klassis

Laulmine

Õpilane:

- laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili, järgib häälehoidu häälemurdeperioodil;
- mõistab relatiivsete helikõrguste (astmete) vajalikkust noodist lauldes ning kasutab neid laulu õppimisel;
- kasutab muusikalisi teadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes;
- osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti;
- laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehääelseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- laulab peast kooliastme ühislaule: koolilaul, „Eesti hümn” (F. Pacius), „Mu isamaa on minu arm” (G. Ernesaks), „Eestlane olen jaeestlaseks jään” (A. Mattiisen), „Laul Põhjamaast” (Ü. Vinter), „Saaremaa valss” (R.Valgre), „Kungla rahvas (K. A. Hermann) „Oma laulu ei leia ma üles” (V. Ojakäär), „Ta lendab mesipuu poole“ (P. Sarapik)

Pillimäng

Õpilane:

- kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või kuuekeelset väikekannelt kaasmängudes ja/või ostinatodes;
- rakendab musitseerides kitarril lihtsamaid akordmänguvõtteid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus;
- kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi.

Muusikaline liikumine

Õpilane:

- tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid;
- väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid.

Omalooming

Õpilane:

- loob improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või ostinatosid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- loob tekste (regivärsse, laulusõnu jne);
- väljendab muusika karakterit ja meeleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu.

Muusika kuulamine

Õpilane:

- kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust;
- eristab džäss-, filmi- ja lavamuusikat;
- eristab kõla ja kuju järgi keel-, puhk-, löök- ja klahvpille ning elektrofone ja pillikoosseise;
- teab nimetada tuntud heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi (sh paikkondlikke);
- tunneb eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi;
- on tutvunud Eesti ning valikuliselt Prantsuse, Itaalia, või Aafrika muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt;
- arutleb muusika üle muusika sõnavara kasutades, võtab kuulda ja arvestab teiste arvamust ning põhjendab enda seisukohti nii suuliselt kui ka kirjalikult;
- tunneb autoriõigusi ja nendega kaasnevaid kohustusi intellektuaalse omandi kasutamisel (sh internetis).

Muusikaline kirjaoskus

Õpilane:

- mõistab õpitud helivältuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes;
- mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;

- kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimedega- a,b,c);
- mõistab helistike C–a, G–e, F–d (repertuaarist tulenevalt D–h) tähendust ning lähtub nendest musitseerides;
- teab bassivõtme tähendust ning rakendab seda musitseerides repertuaarist tulenevalt;
- mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas.

Projektid ja praktilised tööd 9. klassis

- Loovtööd, muusikalised esitused, omaloomingulised katsetused;
- Esseed õpitavate maade heliloojate ja interpretide kohta;
- Kunstinädal; aktiivõppepäevad;
- Õppekäigud teatrisse, kontserdile, muuseumisse, jne;
- Esitluste koostamine IT vahenditega ja klassikaaslastele esitlemine
- Ajajoone koostamine elektroonilisena: www.dipity.com
- Töölehtede koostamine, kasutades Microsoft Word'i või Google'i otsingut

KUNSTIÕPETUSE AINEKAVA

Õppeaine kirjeldus I kooliastmes

Kunstiõppe siht on omandada visuaalne haridus ning arendada mõtlemis-, koostöö- ja eneseväljendusoskusi, et toetada isiksuslikku arengut ning toimetulekut tänapäevases mitmekultuurilises muutuv maailmas. Olulisel kohal on õpilase loovuse, eneseväljendusoskuse ning isikupära arendamine. Kunst võimaldab õpilasel tunnetada endas loojat ning toetab seeläbi aktiivse maailmavaate omaksvõttu ja ettevõtlikku ellusuhtumist.

Aine õppimise osad on:

- uurimine ja oma ideede arendamine;
- väljendusvahendite loov rakendamine;
- mõtestamine ja refleksioon.

Ülalnimetatud õppimise osad on omavahel orgaaniliselt ja tihedalt põimunud – õpilase loova ning iseseisva mõtlemisoskuse arenemine ja uute teadmiste omandamine kinnistuvad praktilise loovtegevuse kaudu. Oskuste kujunemine on järjepidev protsess ja oma kogemustega seostatakse teadmisi nüüdisaegsest maailmast: kunstiajaloo ja tänapäeva kunsti sidemetest,

ruumilise keskkonna disaini ja visuaalkultuuri arengusuundadest. Oluline on avastada ja luua seoseid teistes õppeainetes käsitletavate ajastute ja teemadega. Kunsti käsitletakse nii omaette väärtussüsteemi kui ka võtmena ümbritseva elu mõtestamiseks, mõistmiseks ja tunnetamiseks. Nii ajaloo kui ka nüüdiskunsti mõistmisele annavad aluse õppekäigud muuseumidesse ja galeriidesse. Kunstiajaloost näidete valikul lähtutakse üldisematest teemadest ega taotleta kronoloogilise ülevaate andmist. Peamine on luua sild mineviku ja nüüdisaja nähtuste vahel. Kõigi teemade käsitlemisel tuuakse võimalikult palju näiteid kunstist ja visuaalsest kultuurist Eestis.

Õppetegevus ei ole kunstis suunatud ühesuguste teoste loomisele. Õppeprotsess ja ülesanded peavad olema sellised, et iga laps leiaks ja säilitaks omapära, väljendusjulguse ja loomisrõõmu. Õppeaine iseloomust lähtuvalt on selle raames toimuvad tegevused väga mitmekesised: kujutamine ja kujundamine, konstrueerimine, eneseväljendus erinevate meediumide abil, töövõtetega tutvumine ja erinevate töövahendite kasutamine grafiit (harilik) pliiatsist digitaaltehnikani, arutelud ja analüüsid, visuaalse materjali otsimine nii klassiruumis kui väljaspool seda, näituste külastamine ja näituste korraldamine jne. Õppesisu punkte ei käsitleta kindlas järjekorras, vaid omavahel kombineerituna. Kunsti ainekava ei sisalda tööülesandeid. Kunstiõppes on kesksel kohal õpilase aktiivne tegutsemine – uurimuslik tutvumine nähtuste ja seostega ning uute teadmiste saamine või rakendamine praktilises loomingulises töös. Nii kujutamise kui kujundamise ülesannetes puututakse alati kokku teose ülesehituse ja vormiküsimustega, teose loomine toob sisse tehnikate ja tehnoloogiaküsimused. Ülesannete ainekava või kontekst tuleb igapäevaelust või kunstiajaloost. See pakub võimalust nii infootsinguks kui ka teoste võrdlemiseks.

Praktilise töö eel, ajal ja/või järel arutletakse teose sisu, vormi, sõnumite ja tõlgenduste üle.

Tähtsam kui spetsiaalsete teadmiste ja tehnikate omandamine, on see, et visuaalsed mõtlemis- ja väljendusviisid saaksid osaks õpilaste maailmast. Kunstis on teema eelkõige kujutamisainestik, teose sisu ja sõnumiga seotud. Ainekava leitakse kõikvõimalikest valdkondadest. Ainekava praktiliste tööde teemasid ei määratle. Mida nooremad õpilased, seda enam aitavad väljapakutud teemad tööd alustades mõtteid koondada ja oma lahendusi leida. Õppetegevus ei ole kunstis suunatud ühesuguste teoste loomisele. Õppeprotsess ja ülesanded on sellised, et iga laps leiaks ja säilitaks omapära, väljendusjulguse ja loomisrõõmu. Kunstiaine sisu, tegevustes ja taotlustes on ühised järgmised aspektid:

- teadmised kunstidest (analüüs);

- erinevate kunstide seostamine (süntees);
- ainealane (verbaalne) keel;
- loominguline eneseväljendus (loomine, esitamine);
- kunstiloomingu vastuvõtmine (kommunikatsioon, kriitika);
- oma-, kohaliku ja maailmakultuuri väärtustamine (mitmekultuurilisus);
- kultuuriväärtuste kaitsmine (jätkusuutlikkus).

Hindamine

Hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku õppekava üldosa sätetest. Hindamise eesmärk on anda õpilasele motiveerivat tagasisidet. Hindamisel on oluline tunnustada lahenduste erinevusi ja väärtustada õpilaste isikupära. Õpilane peab teadma, mida hinnatakse ning mis on hindamise kriteeriumid. Kirjalikke ülesandeid hinnates arvestatakse eelkõige töö sisu, kuid parandatakse ka õigekirjavead, mida hindamisel ei arvestata. Õpilastele tuleb anda võimalus osaleda hindamisprotsessis. See õpetab töid analüüsima ja erinevaid lahendusi väärtustama. Samuti toetab õpilaste kaasamine positiivse minapildi kujunemist ja ajendab õpilasi aktiivselt õppeprotsessis osalema. Hindamine toimub vastavuses koolis vastuvõetud hindamisjuhendile. Tunni lõpul analüüsitakse valikuliselt mõningaid õpilastöid, kuulatakse ka klassikaaslaste arvamusi. Oluline on ka märgata õpilase arengut ja ka seda hinnata.

Õpilaste loovtööde hindamisel on oluline innustav tagasiside: loovülesandeid hinnates tuleb tunnustada lahenduste erinevusi ja väärtustada õpilaste isikupära. Seda saab toetada tööde esitlemisel tunnis ja näitustel.

Õppeaine sisu 1. klassis

- Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (joon, värv, rütm). Erinevad kunstitehnikad (joonistamine, kollaaž).
- Reaalsed ja virtuaalsed kunstikeskkonnad, meediakeskkonnad, Kunstiteoste vaatlus, nendest rääkimine. Kunstiteosed kohalikus muuseumis / kunstigaleriis. Kunstiteoste, visuaalse kommunikatsiooni ja meedia roll ning mõju igapäevaelus.
- Disain igapäevaelus: tarbevorm keskkonnas.
- Vormi, otstarbe, materjali ja tehnoloogia seosed ning nende arvestamine kujundamisel. Turvaline ning keskkonnasäästlik tarbimine.
- Inimeste, esemete ja looduse objektide iseloomulikud tunnused ning peamise esile toomine kujutamisel.

- Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning –vahendid (kollaaž). Õlipastelli tehnikate töövõtted.
- Lähiumbruse ehituskunst. Erinevate kunstitehnikate kasutamine (vormimine).
- Inimeste, esemete ja looduse objektide iseloomulikud tunnused ning peamise esile toomine kujutamisel.
- Lähiumbruse loodus. Looduse objektide iseloomulikud tunnused ja peamise esiletoomine.

Õpitulemused 1. klassi lõpus

- Tegutseb iseseisvalt ja teeb koostööd, arvestades kaaslastega; kirjeldab oma ja kaaslaste töid ning väärtustab erinevaid lahendusi.
- Käitub endale ja teistele ohutult visuaalses ja virtuaalses maailmas.
- Kasutab erinevaid joonistamise, maalimise töövõtteid ning tehnikaid, väärtustab enda töödest erinevaid lahendusi.
- Tunneb rõõmu kunstis mängulisest ja loovast tegutsemisest ning katsetab julgelt oma mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendusi.
- Leiab kujutatava kõige iseloomulikumat jooned, valib sobiva kujutusviisi olulisema esiletoomiseks, paneb tähele värvide koosmõju ja pildi kompositsiooni.
- Kasutab erinevaid joonistamise, maalimise, pildistamise ja skulptuuri töövõtteid ning tehnikaid, väärtustab enda töödest erinevaid lahendusi.
- Tunneb lähiumbruse olulisi kunsti- ja kultuuriobjekte, käib kunstimuuseumides ja näitustel ning arutleb kunsti üle, kasutades õpitud ainemõisteid.
- Tajub eseme vormi ja funktsiooni seost, seostab vormi otstarbega ning väärtustab keskkonnateadlikke kasutamise ja loomise põhimõtteid.

Õppeaine sisu 2. klassis

- Inimeste, esemete ja looduse objektide iseloomulikud tunnused ning peamise esile toomine kujutamisel. Esemete, olendite, sündmuste kujutamine omas laadis endale tähenduslikes töödes.
- Akvarellitehnika töövõtted ning töövahendid. Töövõtete õppimine, katsetamine ja loominguline rakendamine.
- Looduse objektide iseloomulikud tunnused ning peamise esile toomine kujutamisel.
- Segatehnika töövõtete õppimine, katsetamine ja loominguline rakendamine.

- Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (joon, värv, vorm, ruum, rütm). Joonistamistehnikate ja töövõtete õppimine, katsetamine ja loominguline rakendamine.
- Erinevad lõikamistehnikate ja paberi kasutamise töövõtted.
- Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (joon, värv, ruum, rütm). Kujundustööde teostamine.
- Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning –vahendid.
- Guaššmaali töövõtted ning –vahendid. Geomeetrilise vormi kujutamine.
- Pildilise jutustuse loomine
- Esemete iseloomulikud tunnused ning peamise esile toomine kujutamisel.
- Vormi, otstarbe, materjali ja tehnoloogia seosed ning nende arvestamine kujundamisel.
- Kollaažitehnika töövõtted ning -vahendid.
- Turvaline ja keskkonnasäästlik tarbimine.
- Arhitektuur ja keskkond. Disain igapäevaelus. Lähiumbruse keskkonna, ehituskunsti ja disaini näidetega tutvumine. Makettide teostamine.
- Kunstiteosed kohalikus muuseumis ja ajalooliste kunstitehnikate tutvustus.

Õpitulemused 2. klassi lõpus

- Tunneb rõõmu kunstis mängulisest ja loovast tegutsemisest ning katsetab julgelt oma mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendusi. Katsetab julgelt ja tunneb sellest rõõmu.
- Tegutseb iseseisvalt ja teeb koostööd, arvestades kaaslastega; kirjeldab oma ja kaaslaste töid ning väärtustab erinevaid lahendusi.
- Leiab kujutatava kõige iseloomulikumad jooned, valib sobiva kujutusviisi olulisema esiletoomiseks, paneb tähele värvide koosmõju ja pildi kompositsiooni. Taipab eseme vormi ja funktsiooni seost.
- Kasutab erinevaid joonistamise, maalimise ja skulptuuri töövõtteid ning tehnikaid, väärtustab enda töödest erinevaid lahendusi.
- Tunneb lähiumbruse olulisi kunsti- ja kultuuriobjekte, käib kunstimuuseumides ja näitustel ning arutleb kunsti üle, kasutades õpitud ainemõisteid.
- Tajub eseme vormi ja funktsiooni seost, seostab vormi otstarbega ning väärtustab keskkonnateadlikke kasutamise ja loomise põhimõtteid.
- Käitub endale ja teistele ohutult visuaalses ja virtuaalses maailmas. Oskab käituda keskkonnasäästlikult.

Õppeaine sisu 3. klassis

- Virtuaalsed kunsti- ja meedia-keskkonnad. Visuaalse kommunikatsiooni ja meedia roll ning mõju igapäevaelus. Pildistamise töövõtted ning vahendid. Visuaalse kultuuri näidete (reklaamide, filmide, arvutimängude jne) kriitiline vaatlemine, arutlemine ja oma arvamuste põhjendamine. Infotehnoloogia võimalused teabe hankimisel.
- Esemete iseloomulikud tunnused ning peamise esile toomine kujutamisel.
- Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (joon, vorm, rütm). Joonistamistehnika materjalid, töövõtted –vahendid.
- Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (värv). Värviringi värvid. Erinevate guaššmaalitehnikate töövõtted. Vormi, otstarbe, materjali ja tehnoloogia seosed. Turvaline ning keskkonnasäästlik tarbimine.
- Inimeste, esemete ja looduse objektide iseloomulikud tunnused ning peamise esile toomine kujutamisel. Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (joon, värv, vorm, ruum, rütm). Pildiline jutustus (koomiks, animatsioon).
- Kunstiteosed kohalikus muuseumis ja ajaloolise kunstitehnika tutvustus. Kunstimuuseumi külastus. Arutelud pärast kunstimuuseumi külastust.
- Looduse objektide iseloomulikud tunnused ning peamise esile toomine kujutamisel. Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (joon, vorm, ruum, rütm).
- Lähikäikude loodus ja ehituskunst. Lähikäikude keskkonna ja ehituskunstiga tutvumine. Materjalide, töövahendite ja töökoha otstarbekas ning teisi arvestav kasutamine.
- Keskkonnasõbralik tarbimine.

Õpitulemused 3. klassi lõpus

- Tunneb rõõmu kunstis mängulisest ja loovast tegutsemisest ning katsetab julgelt oma mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendusi.
- Tegutseb iseseisvalt ja teeb koostööd, arvestades kaaslastega; kirjeldab oma ja kaaslaste töid ning väärtustab erinevaid lahendusi.
- Leiab kujutatava kõige iseloomulikumat jooned, valib sobiva kujutusviisi olulisema esiletoomiseks, paneb tähele värvide koosmõju ja pildi kompositsiooni.
- Kasutab erinevaid joonistamise, maalimise, pildistamise ja skulptuuri töövõtteid ning tehnikaid, väärtustab enda töödest erinevaid lahendusi.
- Tunneb lähikäikude olulisi kunsti- ja kultuuriobjekte, käib kunstimuuseumides ja näitustel ning arutleb kunsti üle, kasutades õpitud ainemõisteid.

- Tajub eseme vormi ja funktsiooni seost, seostab vormi otstarbega ning väärtustab keskkonnateadlikke kasutamise ja loomise põhimõtteid.
- Kasutab ohutult töömaterjale, -vahendeid ja kunstitehnikaid loominguliseks eneseväljenduseks.
- Peab silmas pildi kompositsioonireegleid, märkab kujunduselemente ümbritsevas keskkonnas.
- Kirjeldab visuaalse kultuuri näiteid, tuleb toime nii reaalses kui ka virtuaalses kultuuri- ja õppekeskkonnades ning teadvustab meedia võimalusi ja ohtusid. Käitub endale ja teistele ohutult visuaalses ja virtuaalses maailmas.

Õppeaine kirjeldus II kooliastmes

Kunstiõppe siht on omandada visuaalne haridus ning arendada mõtlemis-, koostöö- ja eneseväljendusoskusi, et toetada isiksuslikku arengut ning toimetulekut tänapäevases mitmekultuurilises muutivas maailmas. Kunst võimaldab õpilasel tunnetada endas loojat ning toetab seeläbi aktiivse maailmavaate omaksvõttu ja ettevõtlikku suhtumist. Kunst võimaldab õpilasel tunnetada endas loojat ning toetab seeläbi aktiivse maailmavaate omaksvõttu ja ettevõtlikku ellusuhtumist. Kunstitegevused tasakaalustavad teiste ainete valdavalt verbaalset ning analüütilist mõtlemist, lisades kujundliku, sünteesiva ja intuiitse poole. Selle tulemus on terviklik mõtlemine, mis võimaldab loovalt läheneda probleemidele ja väärtustab erinevaid lahendusi.

Aine õppimise osad on:

- uurimine ja oma ideede arendamine;
- väljendusvahendite loov rakendamine;
- mõtestamine ja refleksioon.

Ülalnimetatud õppimise osad on omavahel orgaaniliselt ja tihedalt põimunud – õpilase loova ning iseseisva mõtlemisoskuse arenemine ja uute teadmiste omandamine kinnistuvad praktilise loovtegevuse kaudu. Oskuste kujunemine on järjepidev protsess ja oma kogemustega seostatakse teadmisi nüüdisaegsest maailmast: kunstiajaloo ja tänapäeva kunsti sidemetest, ruumilise keskkonna disaini ja visuaalkultuuri arengusuundadest. Oluline on avastada ja luua seoseid teistes õppeainetes käsitletavate ajastute ja teemadega. Kunsti käsitletakse nii omaette väärtussüsteemi kui ka võtmena ümbritseva elu mõtestamiseks, mõistmiseks ja tunnetamiseks. Nii ajaloo kui ka nüüdiskunsti mõistmisele annavad aluse õppekäigud muuseumidesse ja galeriidesse. Kunstiajaloo näidete valikul lähtutakse üldisematest teemadest ega taotleta

kronoloogilise ülevaate andmist. Peamine on luua sild mineviku ja nüüdisaja nähtuste vahel. Kõigi teemade käsitlemisel tuuakse võimalikult palju näiteid kunstist ja visuaalsest kultuurist Eestis.

Läbivad teemad ja ainetevaheline lõiming II kooliastmes

Kunstiainetes on võimalik kaasata kõiki õppekava läbivaid teemasid, neist mõnega on seotus tugevam kui teistega. Teemad „Väärtused ja kõlblus” ning „Kultuuriline identiteet” on kunstiainetele eriomased. Teemaga „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine” seondub kunstides oma võimete ja huvide teadvustamine, nii ainespetsiifiliste kui ka üldisemate mõtlemis- ja tegutsemisstrateegiate, sh õpioskuste omandamine. Tutvutakse kunstide mitmekülgsede väljunditega igapäevaelus ning kunstidega seotud elukutsetega. Läbiv teema „Tehnoloogia ja innovatsioon” on seotud kunstidele omaste praktiliste loovtegevustega, mille vältel kasutatakse erinevaid oskusi ja vahendeid ning leiutatakse ja katsetatakse uusi võimalusi, toetades pidevalt muutuvas tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas toimetuleva inimese kujunemist. Eelnevaga haakub samuti läbiva teema „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus” lõimimine kunstide õppesse. Kunstiainetes teadvustatakse kunstitegevuste emotsionaalselt tasakaalustavat mõju, neist võivad alguse saada elu jooksul püsivad harrastused. See lõimub nii elukestva õppe põhimõtte teadvustamise kui ka läbiva teemaga „Tervis ja ohutus”. Kunstides kasutatakse paljusid materjale, töövahendeid ja instrumente, mille juures tuleb järgida ohutuse ning otstarbekuse printsiipe. Kunstide eriline panus teemade „Keskkonna ja jätkusuutlik areng” ning „Teabekeskond” käsitlemisel on valdkondliku vaatenurga lisamine. See hõlmab mitmekülgsed oskusi nagu informatsiooni leidmine muusika ja kunsti kohta, helilise ja visuaalse kommunikatsiooni väljendusvahendid, keskkonna visuaalne ja heliline kujundamine.

Ainetevaheline lõiming

Matemaatika: liitmine, lahutamine, korrutamine, jagamine, mahtude tajumine (geomeetiline kompositsioon, värvisegude tabel, geomeetrilised kujundid). Matemaatikas tegeletakse selles vanuseastmes juba analüüsi, sünteesi ja üldistusega, mis tähendab, et ka kunstitunnis on aeg vabaneda stampkujutistest, samas arendades oskust muuta keerulised kujundid märgisarnasteks. Matemaatikas küllaltki teoreetiline pinnalaotus võiks kunstiopetustunnis praktikaks saada.

Loodusõpetus: aastaegade vaheldumine ja sellest tingitud muutused looduses värvilised lehed, sügismaastik), konkreetseid taimed ja loomad, nende kuju ja käitumise iseärasused

(lemmikloom, puu, õunapuu, kevadlilled, rohttaimed). Õpitakse tähele panema esemeid ja loodust enda ümber, osatakse vaadelda ning näha elus ja eluta maailma omavahelisi suhteid. Teatakse aastaegade vaheldumisega seotud muutusi looduses, tuntakse loomi, linde, puid lilli. Uuritakse lähiümbrust ja igapäevaelu nähtusi esimeses kooliastmes, teises arendatakse nähtu uurimist ja järelduste tegemist, kolmandas kirjeldatakse nähtut-loetut kvantitatiivselt ja suhtutakse saadud informatsiooni analüütiliselt. Pole raske tõmmata paralleele kunstis toimuvaga.

Kunsti lõimimine **tehnoloogiaõpetuse, käsitöö ja kodundusega** on iseenesestmõistetav ja vajalik. Tihtilugu moodustavad nende ainete õpetajad koolis omaette aineühenduse vms ja koostöö on igapäevane. Kõigis neis ainetes tegeletakse esimeses kooliastmes rohkem meisterdamisega, teises kooliastmes kerkivad üles disaini- ja kujundusprobleemid ning kolmandat kooliastet võib leiutajateks pidada.

Koos **kehalise kasvatusega** arendab kunstitund kehatunnetust, tähelepanu, motoorikat ja koordinatsiooni. Liikumisasendite kujutamisel on sport asendamatu teema.

Emakeele tundides on õpitud mõistetest arusaamist. Tuntakse tähtpäevi, muinasjutte, illustreeritakse raamatute põhjal joonistatud. Nagu kirjanduslikus loomes, peaks teise astme kunstitöös olema enesestmõistetav teadlikult olulise ja iseloomuliku esiletõstmine üldmulje nimel, detaili ja terviku suhe. Sõnade mitmetähenduslikkusest tekkivad sõnamängud, luule ja riimid, lausetest moodustuvad kujutluspildid loovad kunstile ainuomase kujundliku, märgilise, tingliku maailma.

Ajalugu. Selged on mõisted Akropol, Trooja sõda, Colosseum, amfiteater, piibel – suurepäraseks teemaks kunstitunniks, olgu tegu rääkimise-näitamise või joonistamisega. Seitsmendast üheksanda klassini täienevad teadmised veelgi: romaani stiil, gooti stiil, renessanss, absolutism, fašism, kommunism, küüditamine, Euroopa Liit.

Muusikaõpetuses on omandatud algteadmised rütmist, meeleolu loomisest ja õpitud muusikat kuulama. Kujundlikku, sünteesivat ja intuiitivset mõtlemist arendavad kunst ja muusika käsikäes. Esimese kooliastme muusikatundides püütakse kujutada erinevaid karaktereid, laulmisele lisatakse muusikaline liikumine – rahvatants ja laulumängud. Teises kooliastmes otsitakse muusikalisele omaloomingule erinevaid väljendusvahendeid.

Ühiskonnaõpetuses osatakse teha vahet tegelikul faktil ja arvamusel. Selgeks saab reklaami manipuleeriv olemus. Käsitletakse mõisteid plagiaat, viitamine, tsitaat, võõra teose

kasutamise seotud vastutus ja autoriõigus, mis eelkõige tänu internetile on saavutanud globaalse probleemi mõõtme.

Hindamine

Hindamisel tuleb alati lähtuda õpilase isiklikust arengust ning toetada õpilase eneseväärikustunde arengut. Hindamine peab olema individuaalne, aus ja mitmekülgne, võimaldades igal õpilasel näidata oma oskusi eri moel. Hindamine toimub vastavuses koolis vastuvõetud hindamisjuhendile. Ülekaalus on positiivsed suulised hinnangud. Tunni lõpul analüüsitakse valikuliselt mõningaid õpilastöid, kuulatakse ka klassikaaslaste arvamusi. Hinded pannakse iga valmis töö eest ja kokkuvõttev hinne trimestri lõpul. Oluline on ka märgata õpilase arengut ja ka seda hinnata. Arvestada õpilaste loomulikke eeldusi ja kaasatöötamise võimekust. Hindamine ja tagasiside mängib kunsti õppeaines olulist osa õpilase eneseusalduse kujundamisel. Samuti toetab see õpilase enesetunnetuse, identiteedi ja suhtlusoskuse arenemist ning suutlikkust visuaalses keskkonnas toime tulla.

Õppeaine sisu 4. klassis

Uurimine, avastamine, ideede arendamine

- Uurimuslik ja loov koostöö. Teoste esitlemine, valikute põhjendamine.
- Kujutamine, väljendamine, kujundamine vaatluse ja mälu järgi. Kavandamine.
- Värv kui väljendusvahend.
- Liikumise kujutamine. Tehnikate loov kasutamine, segatehnikad.

Pildiline ja ruumiline väljendus

- Ruumilisuse edastamise võtted.
- Kunstiteose sisulised ja vormilised elemendid, konkreetne ja abstraktne kunstis.
- Kompositsiooni tasakaal, pingeline, dominant ja koloriit.
- Ümbrus, erinevad majad linnas ja maal.
- Asjad, esemete suurussuhted.
- Inimesed tegevuses, portree ja meeleolu.
- Geomeetria, kubistlikus stiilis pilt.

Disain ja keskkond.

- Trükiste, filmide, arvutimängude, koomiksita ja reklaamide pildikeele ning graafilise disaini kujundusvõtete uurimine ja kriitiline võrdlemine.

- Keskkonnasõbralik ja loov disain inimese teenistuses.
- Märk. Liiklusmärkide analoogial põhinev uute märkide kujundamine.
- Kiri, (trüki-) tähtede kujundamine.

Meedia ja kommunikatsioon

- Kunstiteoste, arvutimängude, filmide, reklaamide jne vaatlemine, nende üle arutlemine, kirjeldamine, eelistuste põhjendamine.
- Sõnumite ja emotsioonide edastamise võtted ning vahendid muistsetest aegadest tänapäevani.
- Foto, digitaalgraafika, video ja animatsiooni kasutamine lähiümbruse uurimisel.

Kunstikultuur

- Kunstiteose analüüs. Kunstiürituste, kaasaegse kunsti näituste külastamine ja nähtu mõtestamine. Erinevad mineviku ja nüüdiskunst tuntumad teosed Eestis ja mujal maailmas, kultuuride iseärasused.
- Kunstiterminid. Muuseumide ja galeriide funktsioonid.
- Eesti rahvakunst ja ehituskultuur.

Õpitulemused 4. klassi lõpus

- Tunnetab oma huvisid ja võimeid.
- Kujutab ja kujundab nii vaatluste kui ka oma ideede põhjal, kasutades visuaalse kompositsiooni baasoskusi.
- On valmis katsetama uusi tehnikaid, sh digitaalseid.
- Mõistab erinevate teoste sõnumeid ja eesmärki, uurib ja analüüsib neid (k.a. reklaam ja meedia).
- Võrdleb kaasaja ja mineviku kultuurinähtusi, mõistab kultuuriväärtuste ja - keskkonna kaitse olulisust.
- Kasutab visuaalkultuuri tundmaõppimiseks teatmeteoseid ja IKT vahendeid.
- Uurib disainilahendusi ja leiutab ise.

Projektid ja praktilised tööd 4. klassis

Osavõtt erinevatest joonistusvõistlusest, kooli kunstiüritustest, kunstinäituste külastamine, muuseumitundides õpitu kokkuvõtted. Muuseumide ja galeriide funktsioonid. Arendatakse edasi ja täiendatakse I kooliastmel läbitud kunstipedagoogilisi suundumusi.

Õppeaine sisu 5. klassis

Uurimine, avastamine, ideede arendamine

- Kujutamine, väljendamine, kujundamine vaatluse ja mälu järgi. Kavandamine.
- Värv kui väljendusvahend.
- Realistlikkus ja abstraktsus kunstis.
- Kunstiteose sisulised ja vormilised elemendid.

Pildiline ja ruumiline väljendus

- Kunstiteoses sisulise ja vormilise eristamine.
- Kompositsiooni tasakaal, pinged, dominant ja koloriit.
- Loodus versus arhitektuur (uuslinn ja puud vms).
- Lihtsad proportsioonireeglid, peamised näoproportsioonid.
- Kera, silindri, tahuka kujutamine.

Disain ja keskkond

- Trükiste, filmide, arvutimängude, koomiksrite ja reklaamide pildikeele ning graafilise disaini kujundusvõtete uurimine ja kriitiline võrdlemine.
- Keskkonnasõbralik ja loov disain inimese teenistuses.
- Vormi ja funktsiooni seos, traditsioon ja uuenduslikkus disainis
- Märk kui stilisatsioon, piltkiri.

Meedia ja kommunikatsioon

- Kunstiteoste, arvutimängude, filmide, reklaamide jne vaatlemine, nende üle arutlemine, kirjeldamine, eelistuste põhjendamine.
- Foto.
- Märkide ja sümbolite kasutamine meedias ja reklaamis. Linnaruumi detailide, märkide ja kirjade kogumine (pildistamine) ja analüüsimine.

Kunstikultuur

- Kunstiteose analüüs. Kunstiürituste, kaasaegse kunsti näituste külastamine ja nähtu mõtestamine. Erinevad mineviku ja nüüdiskunst tuntumad teosed Eestis ja mujal maailmas, kultuuride iseärasused.
- Kunstiterminid. Muuseumide ja galeriide funktsioonid.
- Konstrueeriv kunst (kubism, juugend, Art Deco)

Õpitulemused 5. klassi lõpus

- Tunnetab oma kunstivõimeid ja -huve; väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi; loovülesandeid lahendades visandab ja kavandab. On valmis katsetama uusi tehnikaid, sh digitaalseid.
- Mõistab erinevate teoste sõnumeid ja eesmärki, uurib ja analüüsib neid; mõistab tehismaailma ja selle kasutaja suhet; peab silmas eesmärgipärasust, uuenduslikkust, esteetilisust ja ökoloogilisust.
- Analüüsib nüüdiskunsti teoseid, märkab erinevaid vorme ja sõnumeid, leiab seoseid tänapäeva eluga ning on avatud erinevate kultuuriilmingute suhtes.
- Kasutab visuaalkultuuri tundmaõppimiseks teatmeteoseid ja IKT vahendeid.
- Käitub virtuaalmaailmas eetilisel.

Projektid ja praktilised tööd 5. klassis

Osavõtt erinevatest joonistusvõistlustest, kooli kunstiüritustest, kunstinäituste külastamine, muuseumitundides õpitu kokkuvõtted. Muuseumide ja galeriide külastamine.

Õppeaine sisu 6. klassis

Uurimine, avastamine, ideede arendamine

- Kujutamine, väljendamine, kujundamine vaatluse ja mälu järgi. Kavandamine.
- Värv kui väljendusvahend.
- Realistlikkus ja abstraktsus kunstis.
- Sõnumite ja emotsioonide edastamine, oma tööde võrdlus kunstiajaloo-näidetega.

Pildiline ja ruumiline väljendus

- Maali, joonistuse, graafika, kollaaži, skulptuuri, installatsiooni, foto, video, digitaalgraafika ja animatsiooni tehnikad ning töövõtted.
- Kompositsiooni tasakaal, pinged, dominant ja koloriit.

- Hoonete erinevused ajastute ja funktsiooni järgi.
- Pöördkehad jt mahulised esemed.
- Inimese liikumisasendid. Pea profiilis.
- Esemel jaotamine geomeetrilisteks kehadeks

Disain ja keskkond

- Trükiste, filmide, arvutimängude, koomiksitate ja reklaamide pildikeele ning graafilise disaini kujundusvõtete uurimine ja kriitiline võrdlemine.
- Keskkonnasõbralik ja loov disain inimese teenistuses.
- Märk kui sümbol
- Ruumiline kiri.
- Foto, digitaalgraafika.

Meedia ja kommunikatsioon

- Kunstiteoste, arvutimängude, filmide, reklaamide jne vaatlemine, nende üle arutlemine, kirjeldamine, eelistuste põhjendamine.
- Liikumisillusiooni teke. Piltide, teksti, heli ja liikumise koosmõju.
- Valgus, vari ja värv objekti vormi edasi-andmisel.

Kunstikultuur

- Kunstiteose analüüs. Kunstiürituste, kaasaegse kunsti näituste külastamine ja nähtu mõtestamine. Erinevad mineviku ja nüüdiskunsti tuntumad teosed Eestis ja mujal maailmas, kultuuride iseärasused.
- Kunstiterminid. Muuseumide ja galeriide funktsioonid.
- Loodust säästva tarbimise põhimõtted, elukeskkonna parandamine kunsti, disaini ja arhitektuuri kaudu.

Õpitulemused 6. klassi lõpus

- Rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus, kollaaž, skulptuur, foto, video, digitaalgraafika, animatsioon jne).
- Võrdleb kaasaja ja mineviku kultuurinähtusi. Leiab infot kunstiraamatutest ja eri teabeallikatest, uurib ja võrdleb eri ajastute kunstiteoseid.
- Kasutab visuaalkultuuri tundmaõppimiseks teatmeteoseid ja ikt vahendeid.
- Uurib disainilahendusi ja leiutab ise.

- Märkab sõnumeid, analüüsides meediat ja reklaami; arutleb visuaalse infoga seotud nähtuste üle ruumilises ja virtuaalses keskkonnas. Tegutseb eetilisel ja ohutult nii reaalsetes kui ka virtuaalsetes kultuurikeskkondades.

Projektid ja praktilised tööd 6. klassis

Osavõtt erinevatest joonistusvõistlustest, kooli kunstiüritustest, kunstinäituste külastamine, muuseumitundides õpitu kokkuvõtted. Muuseumide ja galeriide külastamine. Lõiminguprojektid eesti keele ja teiste ainetega jooksvalt.

Õppeaine kirjeldus III kooliastmes

III astmes omandatakse teoreetilisemal tasemel teadmisi kunsti nii märgilistest (sümbol, allegooria, tsitaat jne) kui ka vormilistest (värv, valgus ja vari, perspektiiv, kompositsioon jne) väljendusvahenditest. Loomingulistes töödes katsetatakse uusi meediume ning väljundeid; seatakse järjest rohkem endale ise ülesandeid; mängitakse vormielementide ja väljendusvahenditega teose isikupära ning sõnumi huvides. Teadlikumalt võetakse eeskujuks kunstiteoseid ja -stiile, analüüsitakse teoseid ning otsitakse visuaalset ja verbaalset infot. Kunsti käsitletakse visuaalse ning sotsiaalse keskkonna osana. Kunst kui õppeaine on oma olemuselt mittelineaarne, õppesisu punkte käsitletakse õppes omavahel tihedalt põimunult. Nende võimalike kombinatsioonide lõputu arv eeldab õpetaja loovust ja teadlikkust valikute tegemisel.

Kunstide valdkonna aineid ühendab tähelepanu pööramine loovuse ja eneseväljendusoskuse arenemisele ning tervikliku maailmapildi kujunemisele. Kunstidega tegelemise kaudu saadakse teadmisi erinevate väljendusvahendite ja kultuuride kohta, õpitakse tundma ennast ning mõtestatakse kunstide rolli ühiskonnas. Praktiline kunstidega tegelemine arendab tundemaailma, intuiitvset ja loovat mõtlemist. Kunstidega tegelemine avaldab positiivset mõju kõikide ainete õppimisele.

Kunstiainete sisus, tegevustes ja taotlustes on ühised järgmised aspektid:

- teadmised kunstidest (analüüs);
- erinevate kunstide seostamine (süntees);
- ainealane (verbaalne) keel;
- loominguline eneseväljendus (loomine, esitamine);
- kunstiloomingu vastuvõtmine (kommunikatsioon, kriitika);
- oma-, kohaliku ja maailmakultuuri väärtustamine (mitmekultuurilisus)

- kultuuriväärtuste kaitsmine (jätkusuutlikkus).

Kunstide valdkond võimaldab kõiki üldpädevusi loomulikult lõimida igapäevasesse õppetöösse nii teooria kui ka praktika kaudu.

Väärtuspädevus. Kunstid rõhutavad kultuuriteadmisi ja ühisel kultuuripärandil põhinevat kultuuriruumi identiteedi osana. Kõigis tegevustes väärtustatakse individuaalset ning kultuurilist mitmekesisust. Käsitlevate teemade, analüüsivate kunstiteoste ja -sündmuste kaudu toetatakse eetiliste ja esteetiliste väärtushoiakute kujunemist. Praktiline loominguiline tegevus ja selle üle arutlemine õpetavad teadvustama kunste eneseväljenduse vahendina, hindama erinevaid ideid, seisukohti ja probleemilahendusi ning austama autorsust. Kasvatatakse teadlikku ja kriitilist suhtumist erinevatesse infokanalitesse.

Sotsiaalne pädevus. Kunstiainete uurimuslikud ja praktilised rühmatööd, arutlused. Kultuurisündmustel osalemine aitab kujundada kultuurilist ühtsustunnet. Kunstiteoste üle arutledes harjutatakse oma seisukohtade kaitsmist ning teiste arvamustest lugupidamist. Kunstiained teadvustavad inimese kui kujundaja ja kasutaja mõju, juhtides teadlikult ning jätkusuutlikult tegutsema nii looduses kui ka inimeste loodud ruumilistes ja virtuaalsetes keskkondades.

Enesemääratluspädevus. Loovülesannetes saadav pidev tagasiside ja eneseanalüüs aitavad õppida tundma oma huve ja võimeid ning kujundada positiivset enesehinnangut. Kultuuriliste ja sotsiaalsete teemade käsitlemine (vaadeldavad kultuurinähtused, kunstiteoste ja muusikapalade ainek ja sõnumid jne) aitab kujundada personaalset, sotsiaalset ja kultuurilist identiteeti. Sihiks on integreerida noori nüüdisühiskonda ja toetada oma identiteedi väljendamist loomingus.

Õpipädevus. Kunstides kujundatakse õpipädevust eriilmeliste ülesannete, õppemeetodite ja töövormide rakendamise kaudu, mis võimaldab õpilastel teadvustada ning kasutada oma õpistiili. Nii individuaalselt kui ka rühmas lahendatavad uurimis- ja probleemülesanded eeldavad info hankimist, selle analüüsimist ja tõlgendamist ning õpitu kasutamist uudsetes situatsioonides. Kunstides saavad õpilased ise jõukohaseid ülesandeid luua, oma valikute sobivust kontrollida, uusi oskusi katsetada ning järjekindlalt harjutada. Pidev tagasiside ja eneseanalüüs aitavad järjest suurendada õppija rolli oma õpitegevuse juhtijana.

Suhtluspädevus. Kunstiainetes on tähtsal kohal kunstiteostest, -stiilidest, -ajastutest, jms rääkimine, ulatudes lihtsast argikeelsest kirjeldusest ainespetsiifilise keelekasutuseni. Oma

tööde esitlemine ning aruteludes erinevate seisukohtade võrdlemine ja kaitsmine toetavad väljendusoskuse kujunemist ning ainealase oskussõnavara kasutamist. Kunstides referatiivsete ja uurimistööde koostamine eeldab teabetekstide mõistmist ning juhib kasutama mitmesuguseid info esitamise viise (teksti, joonist, skeemi, tabelit, graafikut). Kunstiainetes tutvutakse kunsti ja muusika kui kommunikatsioonivahenditega, õppides tundma neile eriomast mitteverbaalset keelt ning „tõlkides” sõnumeid ühest keelest teise.

Matemaatikapädevuse arengut toetavad kunstides rakendatavad ülesanded, kus tuleb sõnastada probleeme, arutleda lahenduste üle, põhjendada valikuid ja analüüsida tulemusi; samuti analüüsida kunstikategooriaid (kompositsioon, struktuur, rütm jne), võrrelda ja liigitada erinevate nähtuste tunnuseid ning kasutada sümboleid.

Ettevõtlikkuspädevuse kujunemist toetavad kunstides individuaal- ja rühmatöö, uurimuslikud ja probleemipõhised ülesanded ning õpitava sidumine nüüdisaegse igapäevaelu nähtustega. Kunstide valdkonnas on iseloomulik uuenduslike ja loovate lahenduste väärtustamine. Praktiline loovtegevus annab võimaluse katsetada ideede väljendamise ja esitlemise erinevaid võimalusi, leidlikult valides sobivaid meetodeid ning rõhutades oma tugevaid külgi. Õpitakse tegevust planeerima, võtma vastutust tööde lõpuni viimise ja tulemuse eest.

Läbivad teemad III kooliastmes

Kunstiainetes on võimalik kaasata kõiki läbivaid teemasid, kuigi mõnega on seotus tugevam. Teemad „Väärtused ja kõlblus” ning „Kultuuriline identiteet” on kunstiainetele eriomased. Õppesisus ja -tegevustes tutvutakse kohaliku ja maailma kultuuripärandiga, teadvustatakse kultuuri rolli igapäevaelus, kujundatakse avatud ja lugupidavat suhtumist nii erinevatesse kultuuritraditsioonidesse kui ka kaasaja kultuurinähtustesse. Väärtustatakse uute ideede ning isiklike kogemuste ja emotsioonide loominguulist väljendamist. Õpilasi suunatakse osalema ühiseid väärtusi kujundavatel kunstisündmustel. Tähtis on noorte endi osalemine õpilastööde näitustel.

Teemaga „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine” seondub kunstides oma võimete ja huvide teadvustamine, nii ainespetsiifiliste kui ka üldisemate mõtlemis- ja tegutsemisstrateegiate, sh õpioskuste omandamine. Tutvutakse kunstide mitmekülgsede väljunditega igapäevaelus ning kunstidega seotud elukutsetega.

Läbiv teema „Tehnoloogia ja innovatsioon” on seotud kunstidele omaste praktiliste loovtegevustega, mille vältel kasutatakse erinevaid oskusi ja vahendeid ning leiutatakse ja

katsetatakse uusi võimalusi, toetades pidevalt muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas toimetuleva inimese kujunemist.

Eelnevaga haakub samuti läbiva teema „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus” lõimimine kunstide õppesse. Kunstides julgustatakse kujundama ja väljendama oma seisukohti ühiskonnas toimuvate protsesside kohta ning katsetama oma ideede arendamist ja elluviimist. Kunstiainetes teadvustatakse kunstitegevuste emotsionaalselt tasakaalustavat mõju, neist võivad alguse saada elu jooksul püsivad harrastused. See lõimub nii elukestva õppe põhimõtte teadvustamise kui ka läbiva teemaga „Tervis ja ohutus”. Kunstides kasutatakse paljusid materjale, töövahendeid ja instrumente, mille juures tuleb järgida ohutuse ning otstarbekuse printsiipe. Jälgitakse enda tervise ja ohutuse nõudeid tööprotsessis, suurt tähelepanu pööratakse erinevatele keskkondadele ja nende teadlikule kasutamisele. Kunstide eriline panus teemade „Keskkonna ja jätkusuutlik areng” ning „Teabekeskond” käsitlemisel on valdkondliku vaatenurga lisamine. See hõlmab mitmekülgseid oskusi nagu info leidmine kunsti kohta, visuaalse kommunikatsiooni väljendusvahendid, keskkonna visuaalne kujundamine. Tutvutakse andmebaasidega, mediakeskkonna võimaluste ja ohtudega ning autorikaitse küsimustega.

Ainetevaheline lõiming III kooliastmes

Väärtushoiakute kujundamine ja maailma kultuurilise mitmekesisuse teadvustamine. Paljudes ainetes tutvutakse erinevate kultuuridega ning toetatakse kultuurilise ja sotsiaalse identiteedi kujunemist (kunstid, eesti keel ja kirjandus, võõrkeeled, ajalugu ja ühiskonnaõpetus, geograafia, käsitöö ja tehnoloogia, kehaline kasvatus). Kunstide kaudu saab eriti hästi teadvustada kultuuridevahelist dialoogi ja loovust nüüdisühiskonna innovatsiooni allikana. Kattuvate või lähedaste mõistete kasutamine (kompositsioon, struktuur, rütm, plaan, stiil, variatsioon, improvisatsioon, liikumine, dünaamika jm): kunstid, keeled ja kirjandus, tehnoloogia, kehaline kasvatus.

Ainete sisust lähtuvate seoste esiletoomine:

- **sotsiaalainetest** lähtudes vaadeldakse inimese suhteid teiste inimeste ja inimrühmadega ning erinevate kultuuride kommete ja pärimustega;
- **emakeelest ja võõrkeeltest** lähtudes arendatakse verbaalset eneseväljendusoskust, diktsiooni, funktsionaalset lugemisoskust ning infokanalite kasutamise oskust; kirjandusest lähtudes vaadeldakse eri ajastute ja kultuuride lugusid muusikas ja kunstis, teatri- ja filmikunstis;

- **loodusainetest** lähtudes teadvustatakse inimese kuulmis- ja nägemismeele füsioloogilist eripära, õpitakse tundma looduskeskkonda ja selle eluvormide mitmekesisust ning helide, valguse ja värvide omadusi;
- **matemaatikast** lähtudes arendatakse seoste loomise oskust ja loogilist mõtlemist (matemaatiline keel, struktuur, sümbolid ja meetodid);
- **käsitööst ja tehnoloogiast** lähtudes arendatakse käelist tegevust ning loovat mõtlemist (loomise protsess, tehnoloogiad ja tehnikad);
- **kehalisest kasvatuses** lähtudes arendatakse kehatunnetust, tähelepanu, mootorikat, reageerimiskiirust ja koordineerimist.

Hindamine

Hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku õppekava üldosa sätetest. Hindamise eesmärk on anda õpilasele motiveerivat tagasisidet. Hindamisel on oluline tunnustada lahenduste erinevusi ja väärtustada õpilaste isikupära. Õpilane peab teadma, mida hinnatakse ning mis on hindamise kriteeriumid. Kirjalikke ülesandeid hinnates arvestatakse eelkõige töö sisu, kuid parandatakse ka õigekirjavead, mida hindamisel ei arvestata.

Kuna selles eas on õpilased eriti tundlikud hinnangute ja hinnete suhtes, tuleks hinnata õpilasi väga läbikaalutult ja delikaatselt, mitte pärssides nende huvi kunstitegevuse suhtes. Peamiselt hinnata osalemist protsessis, loovust ja pealehakkamist.

Õppeaine sisu 7. klassis

Uurimine, avastamine, ideede arendamine

- Kujutamise viisid: stiliseerimine, abstrahereerimine, deformeerimine jne.
- Mäng vormi, reeglite ja tähendustega. Teksti ja pildi koosmõju.
- Digitaalsete tehnoloogiate kasutamine loovtöös (foto, video, animatsioon, digitaalgraafika).
- Tehnoloogia ja kunst. Keskkond ja kunst. Kommunikatsioon kunstis.
- Kunstiteose vorm ja kompositsioon, materjalid, tehnika, ümbrus (kontekst), sõnum jne.

Pildiline ja ruumiline kujutamine:

- Teatud kujutamisevõtete ja tehnikate teadlik valik (isiklik stiil).
- Kunstiteosed, -stiilid ja lood inspiratsiooniallikana.
- Kadreerimine, pildiplaanid, detailid.
- Tänav, taluõu jne (maja välisdetailid).
- Ruumi kolm mõõdet. Oma-, langev-, poolvari. Värvide vastastikune mõju.

- Inimene perspektiivis, pea rakursis, näo detailid.
- Geomeetiline kujund sümbolina.

Disain ja keskkond

- Disaini liigid. Ergonoomika, moodul-süsteemid, sihtgrupp jt mõisted.
- Praktiline disainiprotsess probleemi püstitusest lahendi leidmiseni.
- Geomeetriliste kehade, märkide, kujundite ja värvide mitmetähenduslikkus.
- Omaloodud šrifti kujundamine.
- Pildikeel. Erinevate meediumite väljendusvahendite rakendamine ainesiseselt ja lõimimisel teiste ainetega.

Meedia ja kommunikatsioon

- Linnakeskkond. Tekstid linnaruumis. Metafoorid reklaamis.
- Infootsing erinevatest teabeallikatest.
- Digitaalne pilditöötlus.
- Originaal, koopia, reproduktsioon.
- Teose muutmine mõjusamaks peegelduse, perspektiivi, illusiooni või muu võttega.

Kunstikultuur

- Kunstiterminoloogia kasutamine. Kunsti liigid.
- Erinevate kultuuride tuntumate teoste näiteid.
- Kunst kui ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengu peegeldaja.
- Rahvakunst: käise-, vöö- jt kirjad.

Materjalid, tehnikad

- Uurimuslikud ja loovad ülesanded, individuaalsed ja rühmatööd. Tulemuse esitlemine.
- Ideest ja eesmärgist lähtuvalt materjalide, tehnikate ja väljendusvahendite valimine.
- Maalimine erinevatele materjalidele
- Paberskulptuur ilma liimita.
- Trükigraafika ja värvi- ning viltpliatsite ühendamine.

Õpitulemused 7. klassi lõpus

- tunneb põhikooli ainekavas olevaid visuaalse kunsti põhimõisteid ning oskab neid kasutada kõnes ja kirjas.

- oskab kasutada kõiki põhikooli ainekavas olevaid töömaterjale, -vahendeid, - tehnikaid ning kujutamise ja kujundamise viise kunstiliseks eneseväljendamiseks;
- tunneb vormi-, värvi-, kompositsiooni-, perspektiivi- ja kirjaõpetuse lihtsamaid reegleid.

Projektid ja praktilised tööd 7. klassis

Osavõtt kõigist kunstiga lõimuvatest projektidest ja ülekoolilistest üritusest

Õppeaine sisu 8. klassis

Uurimine, avastamine, ideede arendamine

- Kujutamise viisid: stiliseerimine, abstraherimine, deformeerimine jne.
- Mäng vormi, reeglite ja tähendustega. Teksti ja pildi koosmõju.
- Digitaalsete tehnoloogiate kasutamine loovtöodes (foto, video, animatsioon, digitaalgraafika).
- Tehnoloogia ja kunst. Keskkond ja kunst. Kommunikatsioon kunstis.
- Kunstiteosed ja stiilid, lood ja sündmused uue teose loomise lähtepunktina.

Pildiline ja ruumiline kujutamine:

- Teatud kujutamismõtete ja tehnikate teadlik valik (isiklik stiil).
- Kunstiteosed, -stiilid ja lood inspiratsiooniallikana.
- Kadreerimine, pildiplaanid, detailid.
- Realistlik maastikumaal, veekogu.
- Iseseisev natüürmordi koostamine, vaatluspunkti valik.
- Meeleolu väljendus poosiga.
- Kompositsiooni rajamine geomeetrilistele kujundile.
- Sihtrühmapõhine lähteülesanne.

Disain ja keskkond

- Arhitektuuri ja disaini funktsionaalsus, ökoloogilisus, esteetilisus ja eetilisus.
- Praktiline disainiprotsess probleemi püstitusest lahendi leidmiseni.
- Märgi tähenduse muutus ajaloos. Firmamärk.
- Šrift raamatus, plakatil, reklaamis vm.
- Pildikeel. Erinevate meediumite väljendusvahendite rakendamine ainesiseselt ja lõimimisel teiste ainetega.

Meedia ja kommunikatsioon

- Linnakeskkond. Tekstid ja linnaruumis. Metafoorid reklaamis.
- Infootsing erinevatest teabeallikatest.
- Digitaalne pilditöötlus.
- Originaal, koopia, reproduktsioon. Foto ajaloolise dokumendina. Autorikaitse.
- Korduvuse mõju. Mustrid.

Kunstikultuur

- Kaasaegse kunsti suunad ja teemad. Kunstiga seotud elukutsed.
- Muuseumide, näituste ja kunstisündmuste külastamine ja arutelud, kunstiterminoloogia kasutamine. Kunsti liigid.
- Erinevate kultuuride tuntumate teoste näiteid.
- Kunstiteoste säilitamine.
- Kunst kui ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengu peegeldaja.
- Etnograafia ja tänapäev

Materjalid, tehnikad

- Uurimuslikud ja loovad ülesanded, individuaalsed ja rühmatööd. Tulemuse esitlemine.
- Ideest ja eesmärgist lähtuvalt materjalide, tehnikate ja väljendusvahendite valimine.
- Maalimine erinevatele materjalidele
- Skulptuur „liigse” eemaldamisega (penoplast vms).
- Erinevate graafikaliikide katsetused.

Õpitulemused 8. klassi lõpus

- Arendab teadlikult oma võimeid ja isikupära. Hindab originaalsust.
- Katsetab erinevaid lahendusvariante, selgitab valikuid.
- Teadvustab kunsti rolli ühiskonnas, seost teiste kultuurinähtuste, teaduse, tehnika ja meediaga.
- Uurib nüüdiskunsti nähtusi, oskab arutleda nende väljendusvahendite, sõnumite, esteetilisuse, eetilise jne üle.

Projektid ja praktilised tööd 8. klassis

- Osavõtt kõigest kunstiga lõimuvatest projektidest ja ülekoolilistest üritusest
- Osalemine erinevatel konkurssidel. Ainevõistlusel osalemine.

Õppeaine sisu 9. klassis

Teadasaamine, edasi avastamine, uurimine, teadmised kunstidest (analüüs), ainealane (verbaalne) keel

- Kunstivestlused keskajast, barokist, 20. saj kunstist.
- Arhitektuuri areng.
- Kujunduskunst. Disainist.
- Värvusõpetusest. Koloriit maalikunstis.
- Maalikunsti areng.
- Graafika areng. Graafika tehnikatest.
- Geomeetrisest ja stereomeetrisest kunstist.
- Opkunst.
- Kirjastiilid.
- Erinevate reiside kunstikultuuri teave.

Joonestamine

- Kolmvaade.
- Klotsi joonestamine.
- Omaloominguline ülesanne.
- Joonte liigid ja graafiline käekiri.
- Standardkiri.

Praktiline tegevus, erinevate kunstide seostamine (süntees), loominguline eneseväljendus (loomine, esitamine)

Meedia ja kommunikatsioon, kunstiloomingu vastuvõtmine (kommunikatsioon, kriitika), kultuuriväärtuste kaitsmine (jätkusuutlikkus), oma-, kohaliku ja maailmakultuuri väärtustamine (mitmekultuurilisus)

Videokunst

- Videofilmi tegemise ülesanded.
- Kaasõpilaste videofilmide vaatamine ja arutelu.

Õpitulemused 9. klassi lõpus

- Teadvustab kunsti rolli ühiskonnas, seost teiste kultuurinähtuste, teaduse, tehnika ja meediaga.

- Õpilane on kunstikultuuri suhtes positiivse meelestatusega ja hindab teadlikult keskkonda enda ümber.
- Õpilane omab loominguvalmidust ja tegutsemistahet.
- Arendab teadlikult oma võimeid ja isikupära. Hindab originaalsust.
- Katsetab erinevaid lahendusvariante, selgitab valikuid.
- Õpilane on tuttav elementaarse kunstiajaloo ja teatud osaga antiikmütoloogiast.
- Tunneb Eesti ja maailma olulisemaid kunstiteoseid.
- Uurib nüüdiskunsti nähtusi, oskab arutleda nende väljendusvahendite, sõnumite, esteetilisuse, eetilise jne üle.
- Õpilane on vajadusel võimeline koostöös teistega tegema videofilmi, PowerPoint programmis esitlust või arvutipõhist mälumängu.

Hindamine

Hinnatakse ennekõike kolme teemat:

- Kunstitööde hindamisel arvestatakse õpilase suhtumist töösse, mitte tema otsest kunstivõimekust või -annet. Maksimaalse hinde saavad kõik hea tahtega nõutud töö ära teinud õpilased.
- Joonestamise hindamisel ei arvestata mitte ennekõike õpilase ruumilise ettekujutuse võimet, vaid nõutud ülesannete ära lahendamist, tööde valmis saamist. Kasutada võib ka kõrvalist abi, ent peab jõudma õige ja esteetilise tulemuseni.

Projektid ja praktilised tööd 9. klassis

Osavõtt kõigist kunstiga lõimuvatest projektidest ja ülekoolilistest üritustest.